

1. Zgłoszenie przedsiębiorcy do ZUS po rejestracji firmy.

Po rejestracji firmy, powinieneś zgłosić się w ciągu 7 dni do ubezpieczeń.

Przedsiębiorca jako płatnik i ubezpieczony

Przy załatwianiu spraw w ZUS powinieneś wiedzieć, czym różni się płatnik od ubezpieczonego.

Płatnikiem składek na ubezpieczenia jest osoba odpowiedzialna za obliczenie składek w prawidłowej wysokości i ich wpłacenie do ZUS, np. płatnikiem składek za pracownika jest pracodawca

Ubezpieczonym jest osoba objęta co najmniej jednym z ubezpieczeń społecznych.

Jako przedsiębiorca zazwyczaj występujesz **w podwójnej roli**:

- **jako płatnik składek** (na ubezpieczenia własne, pracowników i współpracowników)
- **jako ubezpieczony**

Dlatego musisz zarejestrować się zarówno jako płatnik i jako ubezpieczony. Pierwsza czynność (rejestracja płatnika) odbywa się zazwyczaj automatycznie przy rejestracji firmy – informacje z wniosku rejestracyjnego CEIDG -1 trafiają do ZUS, który rejestruje twoją firmę jako płatnika. Drugą czynność, czyli zgłoszenie do ubezpieczeń, możesz także wykonać przy rejestracji firmy lub samodzielnie złożyć odpowiednie dokumenty w ZUS.

Zgłoszenie do ubezpieczeń – firma jednoosobowa

Przy rejestracji firmy zostajesz zarejestrowany w ZUS jako płatnik (czyli ten, który oblicza i płaci składki). ZUS utworzy konto płatnika. Nie musisz wypełniać i składać do ZUS formularzy (ZUS ZFA, ZUS ZBA), które wymagane są przy rejestracji płatnika. ZUS wszystkie dokumenty przygotowuje za ciebie.

Kolejny krok to zgłoszenie **siebie do ubezpieczeń**.

Zgłaszasz również członków swojej rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego ale tylko wtedy, gdy nie mają innych tytułów do ubezpieczeń (np. nie pracują na etacie).

Ważne! Zgłoszenia możesz dokonać:

- bezpośrednio w ZUS
- za pośrednictwem CEIDG - jeśli rejestrujesz działalność jednoosobową. W tym przypadku możesz do wniosku rejestracyjnego działalności dołączyć dokumenty zgłoszeniowe do ubezpieczeń za siebie (ZUS ZUA lub ZUS ZZA) oraz za członków swojej rodziny (ZUS ZCNA). **Od 2019 roku możesz przez CEIDG złożyć również dokumenty zgłoszeniowe pracowników.**

Ubezpieczenia dobrowolne i obowiązkowe

Jeśli działalność jest twoim jedynym tytułem do ubezpieczeń (czyli np. nie pracujesz dodatkowo na etacie albo nie jesteś emerytem), to do ubezpieczeń:

- emerytalnego, rentowych i wypadkowego – zgłaszasz się **obowiązkowo**
- zdrowotnego – zgłaszasz się **obowiązkowo**
- chorobowego – zgłaszasz się **dobrowolnie**

Jakie formularze składa się przy rejestracji do ubezpieczeń?

Składasz formularze:

- **ZUS ZUA** – jeśli zgłaszasz się do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego (i dobrowolnie – chorobowego)
- **ZUS ZZA** – jeśli zgłaszasz się tylko do ubezpieczenia zdrowotnego, np. przy uldze na start

- ZUS ZCNA – jeśli zgłaszasz do ubezpieczenia zdrowotnego członka rodziny.

Jeśli prowadzisz tylko działalność (czyli np. nie pracujesz dodatkowo na etacie albo nie jesteś emerytem) i:

- chcesz skorzystać z **ulgi na start, czyli przez 6 miesięcy nie płacić składek na ubezpieczenia społeczne** (opłacać tylko składkę zdrowotną) i spełniasz warunki do skorzystania z tej ulgi, to składasz formularz ZUS ZZA (wpisujesz kod tytułu ubezpieczenia 05 40)
- chcesz skorzystać z **preferencyjnych składek (obniżonych składek przez 24 miesiące)** i spełniasz warunki do skorzystania z tej ulgi, składasz formularz ZUS ZUA (wpisujesz kod tytułu ubezpieczenia 05 70 xx)
- będziesz opłacać standardowe składki (nie spełniasz warunków do skorzystania z wymienionych ulg) składasz formularz ZUS ZUA (wpisujesz kod tytułu ubezpieczenia 05 10 xx)

Ostatnie dwie cyfry kodu tytułu ubezpieczenia dotyczą prawa do emerytury lub renty (5 znak) oraz stopnia niepełnosprawności (6 znak). Jeśli nie masz prawa do tych świadczeń i orzeczenia o niepełnosprawności wpisujesz 00.

Zobacz też, jak zgłosić się do "małego ZUS", jeśli np. zakończyłeś albo zawiesiłeś działalność w ubiegłym roku i chcesz ją ponownie rozpocząć/wznowić. Pamiętaj, że jeśli po raz pierwszy zakładasz działalność, nie możesz skorzystać z "małego ZUS".

Zgłoszenie przy kilku tytułach do ubezpieczeń

Jeśli masz inne tytuły do ubezpieczeń (np. pracujesz na etacie i chcesz założyć firmę albo jesteś emerytem), to formularze zgłoszeniowe do ubezpieczeń będą zależeć od tego, jakie składki będziesz płacił. Dla przykładu, jeżeli rozpoczynasz działalność, a jesteś już zatrudniony na etacie (i zarabiasz więcej niż płaca minimalna), możesz płacić tylko składkę zdrowotną. Wtedy składasz formularz ZUS ZZA. Jeśli jednak zarabiasz mniej niż płaca minimalna, albo będziesz chciał (pomimo składek płaconych przez twojego pracodawcę) opłacać składki również od działalności, składasz formularz ZUS ZUA.

Uwaga! Jeśli prowadzisz jednoosobową działalność gospodarczą, jesteś zarejestrowany jako płatnik i ubezpieczony oraz płacisz składki tylko za siebie (nie płacisz np. za pracowników), to przy kolejnej działalności (np. gdy zostaniesz współnikiem spółki jawnej), nie musisz składać dokumentów rejestracyjnych. Jesteś już zarejestrowany w ZUS z tytułu wcześniejszej działalności. Musisz jednak opłacać składkę zdrowotną z każdej prowadzonej przez siebie działalności.

Kiedy muszę zgłosić się do ubezpieczeń?

Dokumenty zgłoszeniowe składasz w ciągu 7 dni od daty rozpoczęcia prowadzenia działalności.

Jak zgłosić się do ubezpieczeń ZUS?

Za pośrednictwem CEIDG

Najprościej jest złożyć formularze zgłoszeniowe do ubezpieczeń w trakcie rejestracji firmy (dotyczy firmy jednoosobowej). Przedsiębiorcy, którzy rejestrują firmę w CEIDG mogą dołączyć do wniosku rejestracyjnego CEIDG-1 również dokumenty zgłoszeniowe do ubezpieczeń za siebie

oraz za członków swojej rodziny. Możesz to zrobić wtedy, gdy rejestrujesz firmę w gminie albo przez internet.

W ten sposób możesz zgłosić siebie do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych (na formularzach ZUS ZUA lub ZUS ZZA) oraz zgłosić członków swojej rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego (formularz ZUS ZCNA). **Od 2019 roku przez CEIDG możesz złożyć do ZUS również dokumenty zgłoszeniowe pracowników.**

Zgłoszenie w ZUS

Dokumenty możesz również dostarczyć do ZUS w formie elektronicznej (przez program Płatnik lub e-Płatnik) lub papierowej (w placówce ZUS lub za pośrednictwem poczty albo kuriera).

Ważne! Dokumenty w formie papierowej możesz składać do ZUS tylko wtedy, gdy rozliczasz składki maksymalnie za 5 osób. Jeśli rozliczasz składki za więcej niż 5 osób, wszystkie dokumenty musisz przesyłać drogą elektroniczną.

Zgłoszenie w ZUS spółki cywilnej

Rejestracja spółki w ZUS

Jeżeli zamierzasz prowadzić firmę w formie spółki i będziesz zatrudniać w niej pracowników, czy zleceniobiorców, powinieneś ją zgłosić jako płatnika składek w ZUS (termin – 7 dni od dnia powstania obowiązku ubezpieczeń). Składasz formularz ZUS ZPA wraz z kopią: decyzji urzędu skarbowego o nadaniu NIP, zaświadczenia urzędu statystycznego o nadaniu REGON.

Ponadto wymagany jest formularz ZUS ZBA (jeśli spółka ma rachunki bankowe inne niż podany w ZUS ZPA) oraz ZUS ZAA (o adresach prowadzenia działalności gospodarczej, gdy są inne od siedziby).

Zgłoszenie wspólników spółki cywilnej do ZUS

Jeśli jesteś zarejestrowany w CEIDG i zostaniesz wspólnikiem spółki cywilnej, nie musisz składać zgłoszenia do ZUS. Już wcześniej byłeś zarejestrowany jako ubezpieczony i płatnik. Od każdego rodzaju działalności będziesz opłacał składkę zdrowotną.

Wspólnicy, którzy zgłaszają się odrębnie do spółki jako płatnicy składek, nie mogą posługiwać się identyfikatorem NIP lub REGON nadanymi spółce - powinni posługiwać się swoimi numerami.

Pamiętaj!

Gdy spółka nie zatrudnia pracowników/zleceniobiorców, nie musi być zgłoszona w ZUS jako płatnik składek.

Każdy ze wspólników sam sporządza, przekazuje dokumenty ubezpieczeniowe oraz opłaca składki na własne ubezpieczenia.

Wspólnik spółki, który prowadzi działalność i opłaca składki tylko na własne ubezpieczenie, rozlicza składki poprzez sporządzanie i przekazywanie do ZUS wyłącznie deklaracji rozliczeniowej (ZUS DRA) za siebie.

Zgłoszenie spółek zarejestrowanych w KRS

Rejestracja płatnika w ZUS

Nie musisz składać dokumentów, które rejestrują spółkę jako płatnika składek. ZUS automatycznie otrzymuje dane z KRS i urzędu skarbowego (które złożysz na formularzu NIP-8 – są to tzw. dane uzupełniające m.in.: nazwa skrócona płatnika - nie może przekraczać 31 znaków, data powstania obowiązku opłacania składek, wykaz rachunków bankowych, adres

działalności). Na podstawie danych z KRS i uzupełniających (z NIP-8) ZUS sporządzi za Ciebie dokumenty zgłoszeniowe:

- ZUS ZPA - Zgłoszenie / zmiana danych płatnika składek - osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej
- ZUS ZAA - Adresy prowadzenia działalności gospodarczej przez płatnika składek
- ZUS ZBA - Informacja o numerach rachunków bankowych płatnika składek.

ZUS utworzy Ci również konto płatnika.

Spółka zgłasza w ZUS do ubezpieczeń pracowników i członków ich rodzin do ubezpieczenia zdrowotnego. Ma na to 7 dni od dnia zatrudnienia pracownika.

Zgłoszenie wspólników w ZUS

Wspólnicy spółek kapitałowych (wieloosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek akcyjnych) nie podlegają ubezpieczeniom obowiązkowym. Nie muszą się zgłaszać do ubezpieczeń. Dotyczy to także członków zarządu – chyba, że wykonują swoje funkcje na podstawie umów o pracę albo umów cywilnoprawnych..

Wspólnicy spółek osobowych (komandytowej, jawnej i partnerskiej), bądź jednoosobowej spółki z o.o. podlegają ubezpieczeniom i są płatnikami składek na własne ubezpieczenia. Muszą zgłosić w ZUS siebie zarówno jako płatnika składek oraz jako ubezpieczonego (co najmniej do ubezpieczenia zdrowotnego). Mają na to 7 dni od zarejestrowania spółki w KRS.

Wspólnicy przekazują następujące dokumenty:

- zgłoszenie płatnika składek ZUS ZFA, w którym podają własne dane identyfikacyjne, czyli numer PESEL i NIP lub NIP, REGON i PESEL (jeśli wspólnik prowadzi również odrębną działalność gospodarczą, inną niż prowadzona w formie spółki)
- zgłoszenie siebie do ubezpieczeń jako osoby ubezpieczonej:
  - ZUS ZUA (zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego) lub
  - ZUS ZZA (zgłoszenie tylko do ubezpieczenia zdrowotnego).

Jeśli jesteś wspólnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólnikiem spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej, w dokumentach zgłoszeniowych wpisujesz kod 05 43 xx.

Dokumenty możesz dostarczyć do ZUS w formie: elektronicznej (przez program Płatnik lub e-Płatnik) lub papierowej (bezpośrednio w placówce ZUS lub za pośrednictwem poczty albo kuriera).

Kody ubezpieczeń

W dokumentach zgłoszeniowych do ubezpieczeń powinieneś podać odpowiedni kod ubezpieczenia. Zobacz, jakie są kody właściwe dla osób prowadzących działalność

**Kod tytułu
ubezpieczenia**

Opis

05 10 X X*

osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą niemająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60 % kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, oraz osoba prowadząca niepubliczną szkołę, placówkę lub

**Kod tytułu
ubezpieczenia**

Opis

	ich zespół, na podstawie przepisów o systemie oświaty
05 12 X X	osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych mająca ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60 % kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia
05 20 X X	twórca
05 30 X X	artysta
05 40 X X	osoba korzystająca z ulgi na start
05 43 X X	wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólnicy spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej
05 44 X X	osoba prowadząca pozarolniczą działalność, z mocy przepisów szczególnych niepodlegająca ubezpieczeniu zdrowotnemu
05 70 X X	osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą niemająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 30 % kwoty minimalnego wynagrodzenia
05 72 X X	osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą mająca ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 30 % kwoty minimalnego wynagrodzenia
05 90 xx 05 92 xx (ustalone prawo do renty)	"mały ZUS"

KWALIFIKACJE INTELIGENTNY ROZWÓJ
szkolenia i doradztwo
ARKADIUSZ BAJDA

XX – 5 i 6 cyfra kodu dotyczy prawa do emerytury lub renty i oznaczenia stopnia niepełnosprawności. Jeśli nie masz prawa do tych świadczeń albo orzeczenia o niepełnosprawności wpisujesz 00.

Jeśli jednak masz prawo do emerytury lub renty albo posiadasz orzeczenie o niepełnosprawności wpisujesz właściwy kod, zgodnie z instrukcją poniżej.

Ustalone bądź nieustalone prawo do emerytury lub renty (piąta cyfra kodu ZUS)

Wpisujesz:

- 0 – jeśli nie masz ustalonego prawa do emerytury lub renty
- 1 – jeśli masz ustalone prawo do emerytury
- 2 – jeśli masz ustalone prawo do renty

Stopień niepełnosprawności (szósta cyfra kodu ZUS)

Wpisujesz:

- 0 – jeśli nie posiadasz orzeczenia o niepełnosprawności
- 1 – jeśli posiadasz orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności
- 2 – jeśli posiadasz orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności
- 3 – jeśli posiadasz orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności

Uwaga! W razie wątpliwości skontaktuj się z ZUS. Możesz to zrobić telefonicznie – 22 560 16 00 (koszt połączenia według umowy z operatorem telekomunikacyjnym).

- 2.
- 3.

4. Obniżone (preferencyjne) składki ZUS przez 24 miesiące

Jeżeli chcesz założyć firmę jednoosobową albo spółkę cywilną, możesz skorzystać z możliwości opłacania przez 24 miesiące kalendarzowe (pełne) obniżonych składek na ubezpieczenia społeczne. To kolejna, obok ulgi na start, ulga dla nowych przedsiębiorców.

Obniżone składki ZUS a ulga na start

Ważne! Jeśli rozpoczynasz działalność, to zanim zaczniesz płacić obniżone składki przez 24 miesiące, możesz najpierw skorzystać z tzw. ulgi na start. Przez 6 miesięcy opłacasz tylko składkę zdrowotną

Po 6 miesiącach możesz przejść na obniżone (preferencyjne) składki na ubezpieczenia społeczne.

Pamiętaj, że przy uldze na start nie masz prawa m.in. do świadczeń chorobowych i wypadkowych. Jeśli przy rozpoczęciu działalności chcesz mieć pełen pakiet ubezpieczeń, możesz od razu skorzystać z preferencyjnych składek albo opłacać standardowe składki. Zgłoś się wtedy również do ubezpieczeń społecznych. Musisz pamiętać, że gdy będziesz opłacać preferencyjne a nie standardowe składki, będą przysługiwały Ci niższe świadczenia, np. z tytułu choroby.

Wysokość obniżonych (preferencyjnych) składek

Podstawą naliczania preferencyjnych składek na ubezpieczenia społeczne jest 30% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w danym roku.

Jeśli korzystasz z preferencyjnych składek i działalność gospodarcza jest jedynym tytułem do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, to nie opłacasz za siebie składek na Fundusz Pracy

Wysokość składek ZUS

Podstawa wymiaru składki

Składka emerytalna (19,52%)

Składka rentowa (8,00%)

Składka (dobrowolna) chorobowa (2,45%)

Składka wypadkowa (1,67%)*

Fundusz Pracy (2,45%)

Razem

2020

2019

780,00 zł (30% minimalnego wynagrodzenia brutto)

675,00 zł (30% minimalnego wynagrodzenia brutto)

152,26 zł

131,76 zł

62,40 zł

54,00 zł

19,11 zł

16,54 zł

13,03 zł

11,27 zł

brak

brak

246,80 zł (bez składki zdrowotnej)

213,57 (bez składki zdrowotnej)

KWALIFIKACJE - INTELIGENTNY ROZWÓJ
szkolenia i doradztwo
ARKADIUSZ BAJDA

Uwaga! Do powyższych sum należy doliczyć składkę na ubezpieczenie zdrowotne, która jest taka sama niezależnie od tego, czy korzystasz z ulgi, czy nie. **Wysokość składki zdrowotnej na 2020 rok wynosi 362,34 zł.**

*Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe jest zmienna i zależy od wielkości przedsiębiorstwa i branży. W tabeli podano składkę dla przedsiębiorcy zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 osób.

Jak długo mogę korzystać z obniżonych składek

Z ulgi możesz korzystać przez 24 miesiące. Co ważne, 24 miesiące oznaczają **pełne miesiące** kalendarzowe. Jeśli założysz firmę np. piątego dnia danego miesiąca, to okres korzystania z ulgi liczysz od następnego, pełnego miesiąca i o miesiąc później przejdziesz składki w pełnej (standardowej) wysokości.

Prawo do korzystania z preferencyjnych składek przysługuje przez 24 miesiące od dnia rozpoczęcia działalności. Po tym okresie nie można korzystać z tej ulgi. Zawieszenie działalności gospodarczej nie przerywa biegu terminu obowiązywania ulgi.

Kiedy nie mogę skorzystać z ulgi

- Nie możesz skorzystać z ulgi jeśli prowadzisz działalność jednoosobową ale od chwili zamknięcia poprzedniej firmy nie minęło 60 miesięcy.
- Do opłacania obniżonych składek nie są uprawnieni:
  - wspólnicy spółek jawnych, partnerskich i komandytowych
  - wspólnik jednoosobowej spółki z o.o.
  - osoby prowadzące wolny zawód lub działalność w formie szkoły publicznej albo niepublicznej, placówki oświatowej, jako twórcy lub artyści,
- Nie możesz skorzystać z ulgi jeśli w ramach działalności świadczyłeś pracę na rzecz byłego pracodawcy, dla którego przed dniem rozpoczęcia działalności (w bieżącym lub w poprzednim roku) wykonywałeś w ramach umowy o pracę czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej (przynajmniej jeden z obowiązków pracowniczych teraz w ramach działalności).
- Z preferencyjnych składek nie może skorzystać osoba współpracująca z przedsiębiorcą (członek rodziny współpracujący przy działalności).

Uwaga! Z preferencyjnych składek może skorzystać rolnik, który wcześniej był zarejestrowany w KRUS, ale przeszedł do ZUS. Do limitu 24 miesięcy wlicza się jednak łącznie wszystkie miesiące prowadzenia pierwszej działalności gospodarczej (a nie tylko okres opłacania preferencyjnych składek).

Zgłoszenie do ubezpieczeń przy obniżonych składkach ZUS

Zgłaszając się do ubezpieczeń przy rejestracji działalności, w druku ZUS ZUA jako kod ubezpieczenia wpisujesz:

- 05 70 xx (ostatnie dwie cyfry dotyczą prawa do emerytury lub renty oraz orzeczenia o niepełnosprawności, jeśli go nie posiadasz, wpisujesz 00)
- 05 72 2x jeśli masz prawo do renty z **tytułu niezdolności do pracy** (piąta cyfra oznacza, że masz ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, szósta cyfra wskazuje stopień niezdolności do pracy, w zależności od stopnia 1, 2 lub 3)

Jeśli korzystasz z preferencyjnych składek i prowadzenie działalności gospodarczej jest jedynym tytułem do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych to nie opłacasz za siebie składek na Fundusz Pracy.

Przejście z obniżonych składek na standardowe

Kończy ci się 24 miesięczny termin opłacania preferencyjnych składek i przygotowujesz się do przejścia na opłacanie składek w normalnej wysokości? Przede wszystkim powinieneś uwzględnić wyższe składki w planach wydatków twojej firmy. Preferencyjne składki opłacasz od 30% minimalnego wynagrodzenia, a standardowe - od podstawy równej 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Oczywiście możesz zadeklarować wyższą podstawę i opłacać wyższe składki.

Przejście z preferencyjnych składek na standardowe wymaga zgłoszenia do ZUS – najpierw wyrejestrowania (z opłacania preferencyjnych składek), a następnie ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń (na standardowych zasadach).

Po zgłoszeniu powinieneś złożyć deklarację ZUS DRA:

- do 10. dnia następnego miesiąca po miesiącu, w którym zacząłeś płacić standardowe składki
- do 15. dnia następnego miesiąca – jeśli zatrudniasz pracowników

Kiedy trzeba się wyrejestrować z ulgi

Powinieneś wyrejestrować się z ubezpieczeń w ciągu 7 dni od zakończenia korzystania z preferencyjnych składek. W tym samym czasie powinieneś zgłosić się do ubezpieczeń aby opłacać składki od pełnej podstawy.

Wszystkie formalności związane z zakończeniem korzystania z ulgi załatwisz w ZUS. Możesz to także zrobić elektronicznie za pomocą [Platformy Usług Elektronicznych ZUS \(PUE ZUS\)](#).

Co powinieneś zrobić

Gdy upłynie okres korzystania z preferencyjnych składek, powinieneś dopełnić kilku formalności.

- **Po pierwsze:** powinieneś wyrejestrować się w ZUS. Robisz to na formularzu ZUS ZWUA. Jako kod ubezpieczenia, wpisujesz ten który podałeś przy zgłoszeniu, czyli 05 70 albo 05 72, który oznacza preferencyjne zasady płacenia składek. Przy wypełnianiu ZUS ZWUA, jako przyczynę wyrejestrowania wpisujesz kod 600, oznaczający „inną przyczynę wyrejestrowania”.

Ważny jest także termin. Jeśli okres, w którym płaciłeś preferencyjne składki skończył się np. 31 marca, jako datę wyrejestrowania powinieneś wpisać 1 kwietnia.

Pamiętaj, że okres 24 miesięcy korzystania z ulgi liczy się w pełnych miesiącach. Jeśli rozpoczęłeś działalność np. w połowie miesiąca, okres preferencyjnych składek liczy się od pierwszego dnia następnego miesiąca.

- **Kolejny krok** to zgłoszenie opłacania standardowych składek. Zgłoszenia dokonujesz na formularzu ZUS ZUA wpisując nowy kod tytułu ubezpieczenia 05 10 xx lub 05 12 2x (gdy masz ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy). Pamiętaj o dotrzymaniu terminów. Jeśli opłacałeś preferencyjne składki do 31 marca, zgłoszenia dokonujesz z datą 1 kwietnia.

Przechodząc na standardowe składki, powinieneś także złożyć deklarację ZUS DRA (w której podasz obowiązującą podstawę wymiaru składek). Pamiętaj o zasadach składania deklaracji ZUS DRA:

- Jeśli będziesz opłacał składki od minimalnej podstawy (60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia ustalonego na dany rok), składasz jednorazowo deklarację ZUS DRA (i opłacasz składki) do 10. dnia następnego miesiąca za miesiąc, w którym przeszedłeś na standardowe składki. W kolejnych miesiącach, nie musisz składać deklaracji. Wpłacasz tylko składki.
- Jeśli zadeklarujesz, że będziesz płacił składki od wyższej podstawy niż minimalna, powinieneś każdego miesiąca (do 10. dnia następnego miesiąca za miesiąc poprzedni) składać deklarację ZUS DRA i zapłacić składki.
- Jeśli z jakiegoś powodu zmieni się wysokość opłacanych składek (np. z powodu korzystania z zasiłku chorobowego), składasz deklarację ZUS DRA za miesiąc, w którym nastąpiły zmiany.
- Jeśli zatrudniasz pracowników, musisz składać deklarację ZUS DRA co miesiąc. Termin, w którym powinieneś złożyć deklarację, raporty miesięczne oraz opłacić składki, upływa 15. dnia następnego miesiąca.

Warto wiedzieć

Gdy zaczniesz opłacać standardowe składki (od podstawy wynoszącej co najmniej 60 % prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego), będziesz musiał opłacać składki na Fundusz Pracy.

5. Ulga na start – 6 miesięcy bez składek ZUS

Chcesz otworzyć firmę? Jeśli rejestrujesz ją po raz pierwszy, albo minęło 5 lat od zakończenia twojej poprzedniej działalności, od 30 kwietnia 2018 r. możesz skorzystać z ulgi na start i nie płacić składek na ubezpieczenia społeczne ZUS przez 6 miesięcy.

Na czym polega ulga na start

W zwykłych okolicznościach, każdy przedsiębiorca, który rejestruje firmę w CEIDG i nie jest ubezpieczony z innego tytułu (np. pracy na etacie), ma obowiązek zgłosić się do ubezpieczeń społecznych (emerytalne, rentowe, wypadkowe) oraz ubezpieczenia zdrowotnego w ZUS i opłacać składki na te ubezpieczenia w pełnej albo preferencyjnej wysokości.

Dzięki nowej uldze **nie musisz płacić składek ZUS na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, wypadkowe, chorobowe)** przez 6 miesięcy od rozpoczęcia wykonywania działalności.

Uwaga! Ulga nie dotyczy ubezpieczenia zdrowotnego. Jeśli skorzystasz z ulgi, nie musisz opłacać składek na ubezpieczenia społeczne, ale **masz obowiązek zarejestrować się do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacania co miesiąc składek na to ubezpieczenie.** Składkę zdrowotną będziesz mógł odliczyć od podatku (nie od dochodu).

Po pełnych 6 miesiącach kalendarzowych możesz skorzystać z innej ulgi – obniżonego (preferencyjnego ZUS), która pozwala płacić przez kolejne 24 miesiące niższe składki.

Jak obliczać okres 6 miesięcy ulgi na start

Ulga na start może trwać maksymalnie 6 miesięcy kalendarzowych. Początek stanowi dzień faktycznego rozpoczęcia wykonywania działalności. Jeżeli dzień ten przypada pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, miesiąc ten wlicz do 6 miesięcy trwania ulgi. Jeśli działalność

gospodarczą rozpoczniesz w trakcie miesiąca kalendarzowego, miesiąca tego nie wliczaj. Ulga trwa pełnych 6 miesięcy.

Kto może skorzystać z ulgi na start

Z ulgi mogą skorzystać przedsiębiorcy, którzy:

- są osobami fizycznymi (czyli prowadzą działalność jednoosobową albo są współnikami spółek cywilnych)
- podejmują działalność gospodarczą po raz pierwszy albo podejmują ją ponownie po upływie co najmniej 60 miesięcy od dnia jej ostatniego zawieszenia lub zakończenia
- nie wykonują działalności na rzecz byłego pracodawcy, u którego w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym pracowali na etacie i wykonywali czynności wchodzące w zakres obecnie wykonywanej działalności
- nie podlegają ubezpieczeniu w KRUS

Ważne! W okresie ulgi na start ubezpieczeniami społecznymi będą objęte osoby z Tobą współpracujące oraz zatrudnieni przez Ciebie pracownicy czy zleceniobiorcy. **Zwolnienie z ubezpieczeń społecznych dotyczy tylko ciebie, jako osoby prowadzącej działalność.**

Jakie są formalności ZUS przy uldze na start

Jeśli rejestrujesz działalność, automatycznie zostaniesz zarejestrowany, jako płatnik składek do ZUS (nie musisz oddzielnie rejestrować się w ZUS jako płatnik). W ciągu 7 dni od daty rozpoczęcia prowadzenia działalności musisz jednak oddzielnie zarejestrować się w ZUS (jako osoba ubezpieczona) do ubezpieczenia zdrowotnego.

Jak zgłosić się do ubezpieczenia zdrowotnego przy korzystaniu z ulgi na start

Jeśli chcesz skorzystać z ulgi na start i przez 6 miesięcy po założeniu firmy płacić składki tylko na ubezpieczenie zdrowotne (nie musisz w tym czasie opłacać składek na ubezpieczenia społeczne), powinieneś zarejestrować się w ZUS.

Na zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego masz 7 dni od rozpoczęcia działalności.

Zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego dokonujesz na formularzu [ZUS ZZA](#)

Dokument możesz złożyć bezpośrednio do ZUS (w firmie papierowej albo elektronicznej)

Zgłoszenie ZUS ZZA możesz dołączyć do [wniosku o rejestrację firmy w CEIDG](#)

Pamiętaj, że jeśli członek Twojej rodziny (np. dziecko, małżonek) nie ma żadnego tytułu (prawa) do ubezpieczenia zdrowotnego, powinieneś zgłosić go do tego ubezpieczenia w ZUS na formularzu ZUS ZCNA. Za osobę zgłoszoną w taki sposób do ubezpieczenia zdrowotnego **nie opłacasz dodatkowej składki zdrowotnej** (korzysta ona ze świadczeń na podstawie składki opłacanej przez ciebie).

Jaki kod tytułu ubezpieczenia wpisać w zgłoszeniu do ubezpieczenia zdrowotnego przy uldze na start

Jeśli rejestrujesz się do ubezpieczenia zdrowotnego w ZUS z tytułu korzystania z ulgi na start, w formularzu zgłoszeniowym powinieneś wpisać odpowiedni, sześciocyfrowy kod. Dla ulgi na start jest to kod rozpoczynający się cyframi 05 40. Pozostałe dwie cyfry zależą od tego, czy masz ustalone prawo do emerytury lub renty, oraz czy posiadasz orzeczenie o niepełnosprawności.

Jeśli nie posiadasz ustalonego prawa do emerytury/renty ani orzeczenia o niepełnosprawności, w kodzie wpisujesz 00. Cały, sześciocyfrowy kod w tym przypadku powinien wyglądać: **05 40 00**. Jeśli jednak masz prawo do emerytury/renty albo posiadasz orzeczenie o niepełnosprawności, powinieneś wpisać właściwy kod, zgodnie z instrukcją poniżej.

Ustalone bądź nieustalone prawo do emerytury lub renty (piąta cyfra kodu ZUS)

Wpisujesz:

0 – jeśli nie masz ustalonego prawa do emerytury lub renty

1 – jeśli masz ustalone prawo do emerytury

2 – jeśli masz ustalone prawo do renty

Stopień niepełnosprawności (szósta cyfra kodu ZUS)

Wpisujesz:

0 – jeśli nie posiadasz orzeczenia o niepełnosprawności

1 – jeśli posiadasz orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności

2 – jeśli posiadasz orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności

3 – jeśli posiadasz orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności

Lista wszystkich kodów wykorzystywanych przy wypełnianiu dokumentów do ZUS znajduje się w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2009 r. w załączniku nr 18.

Ile płaci się przy uldze na start

Składkę na ubezpieczenie zdrowotne będziesz opłacał od zadeklarowanej kwoty, nie niższej jednak niż 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego.. Składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9% podstawy wymiaru.

W 2020 r. najniższa składka wynosi **362,34 zł** i tyle co miesiąc powinieneś płacić do ZUS.

Składka ta jest miesięczna i niepodzielna, tj. opłacasz ją w pełnej wysokości niezależnie od ilości dni podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu w miesiącu.

Zwolnienie z opłacania składki zdrowotnej

Możesz być zwolniony z obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia działalności w okresie ulgi na start. Będzie dotyczyło przypadków, gdy:

- jesteś emerytem bądź rencistą i twoje świadczenie nie przekracza miesięcznie minimalnego wynagrodzenia oraz twoje przychody z działalności nie przekroczą miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury lub będziesz opłacał podatek dochodowy w formie karty podatkowej
- jesteś zaliczony do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności oraz twoje przychody z działalności nie przekroczą miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury lub będziesz opłacał podatek dochodowy w formie karty podatkowej
- pobierasz zasiłek macierzyński, którego wysokość nie przekracza miesięcznie kwoty świadczenia rodzicielskiego

Jeśli jesteś zaliczony do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności i będziesz prowadził tylko tę działalność, będziesz opłacał składkę na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości nieprzekraczającej kwoty należnej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych.

Deklaracje ZUS przy uldze na start

Jeśli opłacasz składkę zdrowotną tylko za siebie, do 10. dnia następnego miesiąca po rozpoczęciu działalności i zgłoszeniu do ubezpieczeń, powinieneś złożyć do ZUS deklarację ZUS DRA. Wykazujesz w niej kwotę wpłaconych składek. Potem, do końca okresu korzystania z ulgi, nie musisz już składać deklaracji ZUS DRA (chyba, że zatrudniasz pracowników). Kolejną deklarację składasz dopiero za ten miesiąc, w którym (po upływie 6 miesięcy) skończysz korzystać z ulgi i zgłosisz się do „pełnych” ubezpieczeń.

Ulga na start a zawieszenie firmy

Jeśli w okresie korzystania z ulgi na start zawieszysz wykonywanie działalności, okres zawieszenia nie przerwie biegu 6 miesięcy.

W trakcie zawieszenia możesz zgłosić się do dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego

Czy zleceniodawca, który podpisze umowę z przedsiębiorcą korzystającym z ulgi na start, powinien odprowadzać składki na ubezpieczenia społeczne?

Jeśli korzystasz z ulgi na start i podpiszesz z innym przedsiębiorcą np. umowę o świadczenie usług albo umowę zlecenie, twój zleceniodawca **nie musi odprowadzać składek ZUS na ubezpieczenia społeczne** z tytułu tej umowy (jest ona uznawana jako wykonywana w ramach działalności gospodarczej). Warunkiem jest jednak to, że:

- przedmiot tej umowy jest taki sam, jak przedmiot prowadzonej działalności
- osiągnane przychody są opodatkowane jako przychód z działalności gospodarczej

Rezygnacja z ulgi

Pamiętaj! Możliwość skorzystania z ulgi ZUS jest Twoim prawem, a nie obowiązkiem. Jeśli chcesz zrezygnować z ulgi, powinieneś na normalnych zasadach zgłosić się do ubezpieczeń w ZUS.

Ważne! Jeśli zrezygnujesz z ulgi na start, do czego masz prawo, kolejny raz będziesz mógł skorzystać z tego uprawnienia dopiero po upływie 60 miesięcy kalendarzowych od dnia jej zakończenia bądź zawieszenia.

Co po uldze na start

Po upływie 6 miesięcy ulgi na start, **przez 24 miesiące kalendarzowe możesz korzystać z innej ulgi i opłacać obniżone (preferencyjne) składki**. Podobnie jest, gdy zrezygnujesz z ulgi na start przed upływem 6 miesięcy. Ulga (preferencyjne składki) ta liczy się za pełne 24 miesiące, więc jeśli zrezygnujesz z ulgi na start np. w połowie miesiąca, okres obniżonych składek zacznie się liczyć dopiero od kolejnego miesiąca.

Po 6 miesiącach ulgi na start albo wcześniej, jeśli z niej zrezygnowałeś, wyrejestruj się z ubezpieczenia zdrowotnego na druku ZUS ZWUA z kodem tytułu ubezpieczenia rozpoczynającym się cyframi 05 40. Następnie zgłoś się do ubezpieczeń w ramach obniżonych (preferencyjnych) składek, z **kodem tytułu ubezpieczenia rozpoczynającym się cyframi 05 70. Jeśli masz prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy – z kodem 05 72.**

O czym powinieneś pamiętać korzystając z ulgi

Jeśli skorzystasz z ulgi i nie będziesz opłacał składek na ubezpieczenia społeczne przez 6 miesięcy, nie będziesz miał w tym okresie prawa do świadczeń wynikających z tych ubezpieczeń. Jeśli zachorujesz, nie dostaniesz zasiłku chorobowego, jeśli będziesz miał wypadek przy pracy, nie będziesz miał prawa do świadczeń wypadkowych.

Jeśli chcesz mieć pełne ubezpieczenie, możesz zgłosić się do ubezpieczeń społecznych w ZUS (w dowolnym momencie w ciągu 6 miesięcy obowiązywania ulgi). Masz prawo do skorzystania z możliwości opłacania niższych składek.

Pamiętaj, że po 6 miesiącach powinieneś obowiązkowo zarejestrować się do ubezpieczeń w ZUS - na standardowych albo preferencyjnych warunkach (niższe składki przez 24 miesiące).

6. Zbieg tytułów ubezpieczeń – kiedy nie trzeba opłacać składek ZUS z działalności

Często zdarza się, że przedsiębiorca ma dochody z kilku źródeł, np. prowadzi firmę i pracuje na etacie, jest współnikiem w kilku spółkach albo wykonuje działalność na emeryturze. Jest to tzw. zbieg tytułów ubezpieczeń. Przepisy rozstrzygają, w jaki sposób należy wówczas opłacać składki. Poniżej przedstawiamy najczęściej spotykane sytuacje.

ZUS przy kilku działalnościach

Jeśli prowadzisz kilka rodzajów działalności, to opłacasz obowiązkowo składki na ubezpieczenia społeczne tylko z jednego, wybranego przez siebie rodzaju działalności. Musisz jednak od każdej działalności opłacać składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Jeśli więc prowadzisz np. jednoosobową działalność i równocześnie spółkę cywilną, musisz zapłacić **podwójną składkę na ubezpieczenie zdrowotne**.

Składki ZUS przy działalności i etacie

Jeśli pracujesz na etacie i prowadzisz firmę, to ubezpieczenia z działalności zależą od Twojego wynagrodzenia na etacie. Jeżeli z etatu masz zagwarantowane co najmniej wynagrodzenie minimalne, to prowadząc działalność gospodarczą nie musisz opłacać składek na ubezpieczenia społeczne. Składki są pobierane wyłącznie z wynagrodzenia za pracę.

Jeśli twoja pensja z etatu przy niepełnym wymiarze czasu będzie niższa niż minimalne wynagrodzenie, podlegasz ubezpieczeniom także z tytułu prowadzenia działalności i opłacasz składki.

Niezależnie od wysokości wynagrodzenia z etatu, składki na **ubezpieczenie zdrowotne płacisz zarówno od etatu, jak i działalności**.

Działalność i umowa zlecenie

Gdy prowadzisz firmę i pracujesz na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenie lub innej umowy o świadczenie usług, to podlegasz obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu tej działalności tylko wtedy, gdy podstawa wymiaru składek od tych umów (czyli kwota, z której wyliczasz wysokość składek) jest niższa od najniższej podstawy składek dla osób prowadzących działalność (tj. 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego).

Możesz dobrowolnie zgłosić się do ubezpieczeń emerytalnych i rentowych z tytułu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenie czy umowy o świadczenie usług.

Jeśli opłacasz tzw. preferencyjne składki (od podstawy nie mniejszej niż 30% minimalnego wynagrodzenia) i jednocześnie świadczysz usługi np. na podstawie umowy zlecenia, to obowiązkowe są dla ciebie ubezpieczenia z umowy i działalności, gdy podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w danym miesiącu z tytułu, który powstał pierwszy, jest niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia. Jeśli podstawa ta wynosi co najmniej tyle, co minimalne wynagrodzenie, tylko z tego tytułu ubezpieczenia są obowiązkowe. Możesz wówczas dobrowolnie, na swój wniosek, być objęty ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z drugiego tytułu.

Musisz pamiętać, że składki od umów cywilnoprawnych są pobierane za ten miesiąc, w którym wypłacono wynagrodzenie. Jeżeli w danym miesiącu nie wypłacono ci wynagrodzenia (np. zleceniodawca przesunął płatność na kolejny miesiąc), to musisz naliczyć składki na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej działalności.

Jeśli prowadzisz działalność, a następnie w ramach tej działalności zawierasz umowę zlecenia, której przedmiot jest taki sam jak przedmiot prowadzonej działalności, to podlegasz ubezpieczeniom społecznym tylko z tytułu działalności. Z tytułu umowy zlecenia nie jesteś objęty ubezpieczeniami – ani obowiązkowo, ani dobrowolnie. Aby jednak umowa zlecenia mogła być traktowana jako wykonywana w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, przychód z niej uzyskiwany musi być opodatkowany jako przychód z działalności gospodarczej.

Działalność i umowa o dzieło

Umowa o dzieło nie jest tytułem do ubezpieczenia. Nie wystąpi zatem zbieg tytułów ubezpieczeń w odniesieniu do wykonywania pracy na podstawie umowy o dzieło oraz prowadzenia działalności. Czyli opłacasz składki tylko z działalności.

Wyjątkiem jest sytuacja, w której umowa o dzieło zawierana jest pomiędzy ubezpieczonym a jego pracodawcą albo z innym podmiotem, ale wykonywana jest na rzecz jego pracodawcy. Przepisy traktują wynagrodzenie wypłacone na podstawie takiej umowy na równi z przychodem ze stosunku pracy.

Zbieg ubezpieczeń a składki zdrowotne

W przypadku składki na ubezpieczenie zdrowotne nie rozstrzyga się zbiegu ubezpieczeń. Składkę zdrowotną płacisz od każdego rodzaju działalności. Jeżeli równocześnie pracujesz na podstawie umowy o pracę i prowadzisz działalność gospodarczą, składka jest pobierana z obu tytułów – musi być zapłacona podwójnie. Jeżeli prowadzisz indywidualną działalność, jesteś współnikiem w dwóch spółkach cywilnych i pracujesz na etacie – zapłacisz składkę czterokrotnie (w uproszczeniu). Składka zdrowotna jest niepodzielna i odprowadzana zawsze w pełnej wysokości (czyli nawet za niepełny miesiąc).

Działalność i emerytura

Emeryt lub emerytka są zwolnieni z opłacania składek na ubezpieczenia społeczne od działalności (mogą opłacać je dobrowolnie). Jediną składką, którą muszą opłacać, jest składka na ubezpieczenie zdrowotne.

Uwaga, istnieje wyjątek od konieczności opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne!

Jeżeli świadczenie emerytalne (brutto) nie przekracza miesięcznie kwoty minimalnego wynagrodzenia a:

- dodatkowe przychody tytułu działalności nie przekraczają miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury, lub
- opłacany jest podatek dochodowy w formie karty podatkowej

- to emeryt jest zwolniony z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzonej działalności.

Działalność i renta

Osoby prowadzące działalność gospodarczą, które mają ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, **podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym do czasu ustalenia prawa do emerytury.**

Nie dotyczy to osób, które np. mają ustalone prawo do **renty innej niż renta z tytułu niezdolności do pracy** i jednocześnie prowadzą działalność gospodarczą. Nie dotyczy to również wspólników spółek jawnych, komandytowych, jednoosobowych spółek z o.o, którzy mają prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Podlegają oni ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym dobrowolnie (jeśli skorzystają z tego prawa obowiązkowe będzie dla nich także ubezpieczenie wypadkowe).

Urlop wychowawczy i macierzyński

Jeśli wykonujesz działalność w trakcie urlopu wychowawczego, obowiązkowe są dla ciebie ubezpieczenia społeczne z tytułu działalności. Urlop wychowawczy nie jest wówczas tytułem do ubezpieczeń społecznych ani obowiązkowych, ani dobrowolnych.

Ważne! Jeśli wykonujesz działalność w czasie pobierania zasiłku macierzyńskiego, obowiązkowe są dla ciebie ubezpieczenia społeczne z tytułu pobierania zasiłku. Z tytułu wykonywania działalności możesz zostać objęty nimi dobrowolnie.

7. Fundusze poza ubezpieczeniowe (m.in. Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych)

Jeśli prowadzisz firmę, oprócz składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, będziesz opłacał składki na tzw. fundusze poza ubezpieczeniowe.

Fundusz Pracy

Jest to państwowy fundusz, z którego finansowana jest m.in. aktywizacja bezrobotnych. Składki na Fundusz Pracy opłaca się w od momentu objęcia danej osoby obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi. Opłacana jest obowiązkowo zarówno z tytułu umowy o pracę, umowy zlecenia, jak i z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Wyjątkiem jest sytuacja, gdy zleceniodawca jest osobą fizyczną i nie zatrudnia ani jednego pracownika – wtedy nie ma obowiązku opłacania składek na FP za osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych (np. na zlecenie).

Ile wynosi składka na Fundusz Pracy?

Składka na Fundusz Pracy wynosi 2,45% od podstawy wymiaru. Opłacana jest tylko wtedy, gdy podstawa wymiaru w przeliczeniu na okres miesiąca wynosi co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę. Oznacza to, że jeśli płacisz standardowe składki (od podstawy wymiaru, która wynosi 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia i zawsze jest wyższa od wynagrodzenia minimalnego), opłacasz składkę na Fundusz Pracy. Jeśli korzystasz z 6 miesięcznej ulgi na start albo z preferencyjnych składek (podstawa jest wtedy niższa niż minimalne wynagrodzenie), nie opłacasz składki na Fundusz Pracy.

Jak liczyć składki na FP za niecały miesiąc

Może się zdarzyć, że będziesz musiał opłacić składkę na Fundusz Pracy za siebie lub pracowników za niecały miesiąc – tzn. w sytuacji, gdy podstawa wymiaru składek za dany miesiąc jest niższa od minimalnego wynagrodzenia (np. rozpoczęcie pracy w połowie miesiąca).

W takich przypadkach należy ustalać, jaka byłaby podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, **gdyby praca wykonywana była przez pełny miesiąc**. W przypadku ustalenia, że podstawa ta wynosiłaby co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę, składkę na Fundusz Pracy trzeba zapłacić.

Przeliczenia na okres pełnego miesiąca nie dokonuje się w odniesieniu do pracowników zatrudnianych w niepełnym wymiarze czasu pracy w przypadku, gdy przychód pracownika zatrudnionego w niepełnym wymiarze czasu pracy, stanowiący postawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, jest niższy niż minimalne wynagrodzenie.

Zbieg ubezpieczeń

Jeżeli ubezpieczony podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z więcej niż jednego tytułu, to trzeba opłacać składki na Fundusz Pracy, gdy łączna kwota stanowiąca podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tych tytułów, wyniesie co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę. Czyli, jeśli obniżone (preferencyjne) składki, ale dodatkowo pracujesz na etacie, a łączna kwota podstawy wymiaru składki z działalności i etatu jest wyższa od minimalnego wynagrodzenia – to opłacasz składki na FP

Kiedy nie muszę płacić składek na Fundusz Pracy?

Obowiązek opłacania składek (niezależnie od wymiaru składki) nie dotyczy m.in.:

- osób, które osiągnęły wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn
- pracowników, którzy powracają po urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie rodzicielskim lub wychowawczym (w tym przypadku pracodawcy przez okres 36 miesięcy nie mają obowiązku odprowadzenia składki na FP)
- pracowników zatrudnionych na umowę o pracę po ukończeniu 50 roku życia, w przypadku gdy przed zatrudnieniem znajdowali się w ewidencji bezrobotnych przez okres co najmniej 30 dni (to zwolnienie dotyczy wyłącznie umowy o pracę i przysługuje jedynie przez 12 miesięcy od pierwszego dnia miesiąca po zawarciu umowy o pracę)
- zatrudnionych bezrobotnych, skierowanych do pracy z urzędu pracy, którzy w dniu zatrudnienia nie ukończyli 30. roku życia (okres zwolnienia opłacania składki na FP wynosi 12 miesięcy, liczonych począwszy od pierwszego miesiąca po zawarciu umowy o pracę)
- osób objętych ubezpieczeniem w KRUS

Jaka jest wysokość składki na FGŚP?

Składkę na FGŚP oblicza się od tej samej kwoty (podstawy) od jakiej oblicza się składki na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Stopa procentowa składki na FGŚP wynosi 0,10% kwoty, od której obliczane są składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Finansowana i opłacana jest przez płatnika składek.

Przy ustalaniu podstawy nie stosuje się ograniczenia do 30-krotności prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

Rozliczanie

Składki na FP i FGŚP rozliczasz w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA. Składki na FP i FGŚP opłacasz co miesiąc w tym samym terminie jaki obowiązuje Cię w odniesieniu do składek na ubezpieczenia społeczne.

Fundusz Emerytur Pomostowych

Składkę na FEP opłacasz m.in. za:

- pracowników, którzy urodzili się po 1948 r. i wykonują prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w ustawie o emeryturach pomostowych
- pracowników wykonujących prace górnicze, którzy uzyskali prawo do emerytury pomostowej
- siebie, jeśli jesteś tancerzem zawodowym wykonującym pracę związaną z bardzo ciężkim wysiłkiem fizycznym, ubezpieczonym z tytułu działalności twórczej lub artystycznej

Ważne!

Obowiązek zakwalifikowania pracy danego pracownika jako pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze spoczywa na Tobie.

Od kiedy musisz płacić składkę na FEP za pracowników?

Składki na FEP opłacasz za pracownika od dnia, w którym rozpoczyna on pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze do dnia zakończenia pracy na tym stanowisku.

Jaka jest wysokość składki?

Składka na FEP wynosi 1,5% podstawy jej wymiaru. Płacisz ją także za tych pracowników, którzy wykonują prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w niepełnym wymiarze czasu pracy. Składka ta finansowana jest w całości przez Ciebie.

Podstawa wymiaru składki

Podstawa wymiaru składki na FEP jest taka sama jak podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Zastosowanie ma tu również ograniczenie do kwoty odpowiadającej 30-krotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy.

Składkę na FEP opłacasz od wynagrodzeń za okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Jeśli pracownik rozpoczął lub zakończył pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w trakcie miesiąca to składkę na FEP liczysz tylko od części wynagrodzenia, które przysługuje mu za okres świadczenia tej pracy.

8.

9.

10.

11.

12. Rodzaje ubezpieczeń przedsiębiorcy

Jeśli prowadzisz firmę i jest to twój jedyny tytuł do ubezpieczeń (czyli np. nie pracujesz dodatkowo na etacie), **obowiązkowo** opłacasz składki na następujące ubezpieczenia społeczne:

- emerytalne
- rentowe
- wypadkowe

Tylko ubezpieczenie **chorobowe jest dla ciebie dobrowolnie.**

Obowiązkowe jest również ubezpieczenie zdrowotne.

Jeśli prowadzisz działalność na emeryturze albo prowadzisz działalność i pracujesz na cały etat (albo przy innych zbiegach tytułów do ubezpieczeń), ubezpieczenia emerytalne i rentowe z działalności nie będą dla ciebie obowiązkowe. Możesz wtedy przystąpić do nich dobrowolnie. W takiej sytuacji nie będziesz mógł jednak przystąpić do ubezpieczenia chorobowego (jest to możliwe tylko gdy jesteś objęty obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi).

Jesteś objęty obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i wypadkowym od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania jej wykonywania (oprócz okresu, na który zawieszysz działalność), a ubezpieczeniem zdrowotnym także w ciągu 30 dni od momentu ustania obowiązku do ubezpieczeń.

Do ubezpieczenia chorobowego możesz przystąpić w każdym momencie prowadzenia działalności (jest dobrowolne). Jesteś objęty tym ubezpieczeniem od dnia, który wskażesz we wniosku, ale nie wcześniej niż od dnia, w którym go złożysz. Jeśli jednak wniosek o objęcie ubezpieczeniem złożysz w terminie 7 dni od dnia powstania obowiązkowych ubezpieczeń (np. rozpoczęcia działalności gospodarczej), to objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku (czyli od dnia rozpoczęcia działalności). W przypadku ubezpieczenia chorobowego, prawo do zasiłku chorobowego uzyskasz dopiero po upływie tzw. okresu wyczekiwania, który wynosi 90 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego (okres wyczekiwania nie obowiązuje w przypadku zasiłku macierzyńskiego)

Kogo obejmują przepisy ubezpieczeniowe dotyczące przedsiębiorców?

Ubezpieczeniom obowiązkowym podlegają:

- przedsiębiorca posiadający wpis do CEIDG, w tym wspólnik spółki cywilnej
- wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólnicy spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej
- osoba wykonująca wolny zawód
- twórca i artysta
- osoba prowadząca publiczną lub niepubliczną szkołę, lub inną formę wychowania przedszkolnego.

Rodzaje ubezpieczeń i sposób wyliczania składki (podstawa wymiaru składki)

Jeśli zakładasz firmę i będziesz opłacać składki na ubezpieczenia, powinieneś znać zasady ustalania podstawy wymiaru składek, czyli inaczej mówiąc kwoty, od której będziesz obliczać procentowo wysokość składek. Pamiętaj, że podstawa, od której obliczasz składki zależy od rodzaju ubezpieczenia i korzystania z ulg.

- Jeśli opłacasz standardowe składki, to podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz Fundusz Pracy stanowi kwota nie niższa niż 60 proc. prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego na dany rok kalendarzowy.
- Gdy opłacasz preferencyjne składki, to podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe stanowi kwota nie niższa niż 30 proc. minimalnego wynagrodzenia.

Wysokości składek na ubezpieczenia **emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe**, wyrażone są w formie stopy procentowej i wynoszą:

- na ubezpieczenie emerytalne – 19,52% podstawy
- na ubezpieczenia rentowe – 8,00% podstawy
- na ubezpieczenie chorobowe – 2,45% podstawy
- na ubezpieczenie wypadkowe – zróżnicowana.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne oblicza się według innych zasad. Stawka wynosi 9% podstawy. Podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne przedsiębiorców (i osób

współpracujących) jest zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale poprzedniego roku kalendarzowego, włącznie z wypłatami z zysku

Pamiętaj! Składki na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, wypadkowe i dobrowolne chorobowe naliczasz od tej samej podstawy wymiaru składek. Jeśli będziesz chciał podwyższyć podstawę np. dla ubezpieczenia chorobowego, będziesz musiał zwiększyć wysokość pozostałych składek. Musisz jednak pamiętać, że:

- podstawy na ubezpieczenie chorobowe nie możesz podnieść do wysokości przekraczającej 250% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek
- podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy.

Ubezpieczenia emerytalne i rentowe

Ubezpieczenie emerytalne daje ci prawo do pobierania emerytury po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Ubezpieczenie rentowe gwarantuje świadczenia pieniężne, w przypadku utraty dochodów z powodu niezdolności do pracy lub śmierci (dla członków rodziny).

W odróżnieniu od składek odprowadzanych np. za pracowników, wysokość składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe przedsiębiorcy nie zależy od przychodu. Ty sam (przy uwzględnieniu minimalnych i maksymalnych progów) decydujesz, od jakiej podstawy płacisz składki. Od wysokości składek zależy wysokość twoich świadczeń. .

Zasada trzydziestokrotności

Oprócz progów minimalnych, obowiązują również maksymalne progi rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w danym roku kalendarzowym. Nie może być ona wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy. Od nadwyżki ponad tę kwotę nie przekazujesz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Przy ustaleniu, czy nastąpiło przekroczenie rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, uwzględniasz podstawę wymiaru składek ze wszystkich tytułów (np. z działalności gospodarczej, umowy o pracę, umowy-zlecenia). Nie ma znaczenia, czy ubezpieczenia z danego tytułu były obowiązkowe, czy też dobrowolne.

Ubezpieczenie wypadkowe

Ubezpieczenie to zapewnia ochronę w razie niezdolności do pracy z powodu wypadku w pracy lub choroby zawodowej. W razie wypadku przy pracy masz prawo m.in. do zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego, odszkodowania, renty z tytułu niezdolności do pracy.

Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie wypadkowe, tak jak dla innych ubezpieczeń społecznych (emerytalnego rentowych i chorobowego) nie może być niższa niż:

- 30% minimalnego wynagrodzenia przy preferencyjnych składkach
- 60% przeciętnego wynagrodzenia przy standardowych składkach.

Stopa procentowa składki wypadkowej

Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe jest zróżnicowana dla poszczególnych płatników składek i ustalana na rok składkowy (okres od 1 kwietnia danego roku do 31 marca następnego roku).

Stopa procentowa składki wypadkowej zależy od rodzaju prowadzonej działalności i liczby osób zgłaszanych do ubezpieczenia wypadkowego .

- Jeśli firma zgłasza do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych, stopa procentowa składki wynosi 50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy, tj. obecnie 1,67%.
- Jeśli firma zgłasza do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 osób i złożyła w ZUS informację ZUS IWA za trzy kolejne ostatnie lata kalendarzowe, to stopę procentową składki wypadkowej ustala Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Mnoży stopę procentową składki ustaloną dla grupy działalności, do której należy płatnik składek z uwagi na swój rodzaj przeważającej działalności wg PKD i wskaźnik korygujący. Wskaźniki korygujące ustalane są na podstawie rozporządzenia oraz na podstawie wielkości różnicy pomiędzy kategorią ryzyka dla grupy działalności, do której należy płatnik, a kategorią ryzyka ustaloną przez ZUS dla danego płatnika na podstawie danych wykazanych w informacjach ZUS IWA.
- Pozostali płatnicy składek, czyli ci, którzy nie składali formularzy ZUS IWA za 3 ostatnie lata kalendarzowe, a zgłaszają do ubezpieczenia wypadkowego minimum 10 osób, samodzielnie ustalają wysokość składki wypadkowej na podstawie załącznika nr 2 do rozporządzenia.

Ubezpieczenie zdrowotne

Składki na ubezpieczenie zdrowotne są obowiązkowe. Dzięki ubezpieczeniu masz prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych. Co ważne, jeśli uzyskujesz przychody z więcej niż jednego tytułu, gdzie ubezpieczenie zdrowotne jest wymagane, to wówczas składka zdrowotna musi być odprowadzana z każdego z tych tytułów odrębnie. Jeżeli równocześnie pracujesz na podstawie umowy o pracę i prowadzisz działalność gospodarczą, składka jest pobierana z obu tytułów – zostanie zapłacona podwójnie. Jeżeli prowadzisz indywidualną działalność, jesteś dodatkowo współnikiem w dwóch spółkach cywilnych i pracujesz na etacie – zapłacisz składkę czterokrotnie (w uproszczeniu). Składka zdrowotna jest niepodzielna i odprowadzana zawsze w pełnej wysokości (czyli nawet za niepełny miesiąc).

Stawka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9%. Podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne przedsiębiorców (i osób współpracujących) jest zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku. Składka w takiej wysokości obowiązuje przez cały rok kalendarzowy od 1 stycznia do 31 grudnia.

Ważne! Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest ograniczona do 30-krotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Do ubezpieczenia zdrowotnego zgłaszasz również członków rodziny, którzy nie mają obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego (np. jako pracownik, zleceniobiorca, osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, bezrobotny itp.) i nie są uprawnieni do

świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów koordynacji systemów zaopatrzenia społecznego w zakresie udzielania rzeczowych świadczeń zdrowotnych.

Kto nie musi płacić składki zdrowotnej

Nie wszyscy przedsiębiorcy muszą opłacać za siebie składki na ubezpieczenie zdrowotne lub też opłacać je w pełnej wysokości. Z obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne jest zwolniony przedsiębiorca, który jest emerytem lub rencistą i którego świadczenie emerytalne lub rentowe nie przekracza kwoty minimalnego wynagrodzenia albo jest osobą zaliczoną do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności pod warunkiem, że jego przychody z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej nie przekraczają miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury albo gdy rozlicza podatek dochodowy w formie karty podatkowej.

Zwolnienie z opłacania składki zdrowotnej przysługuje niezależnie od tego, z jakiego tytułu nabyłeś prawo do zasiłku macierzyńskiego. Na przykład kobieta, która prowadzi działalność gospodarczą i pracuje na etacie może nabyć prawo do zasiłku z pracy etatowej i przysługuje jej zwolnienie z opłacania składki zdrowotnej z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Co ważne, korzystając ze zwolnienia z opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne, przedsiębiorca nadal podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu i zachowuje prawo do świadczeń zdrowotnych. Prawo do zwolnienia z opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne przysługuje w tym miesiącu, w którym spełnione są opisane wyżej przesłanki do zwolnienia.

Jeśli przedsiębiorca ma orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, może opłacać składki na ubezpieczenie zdrowotne w niższej wysokości, tj. w wysokości nieprzekraczającej kwoty należnej zaliczki na podatek dochodowy. Pod warunkiem, że pozarolnicza działalność gospodarcza stanowi jedyne źródło przychodu. Z ulgi mogą zatem skorzystać niepełnosprawni przedsiębiorcy rozliczający podatek dochodowy z tytułu prowadzonej działalności na zasadach ogólnych.

Ubezpieczenie chorobowe

Jeśli opłacasz składki na ubezpieczenie chorobowe masz prawo, tak jak pracownicy na etacie, do korzystania z zasiłku chorobowego wypłacanego przez ZUS. Za okres choroby nie musisz płacić składek.

Ubezpieczenie to daje ci również prawo do zasiłku macierzyńskiego

Kwota, od jakiej będziesz obliczał składkę na ubezpieczenie chorobowe (pamiętaj, że dla przedsiębiorcy jest ono dobrowolne), będzie taka sama, jak przy ubezpieczeniach emerytalnych i rentowych. Minimalna zadeklarowana podstawa nie może być mniejsza niż 60% przeciętnego wynagrodzenia (przy standardowym ZUS).

Podstawa wymiaru składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe nie może być wyższa niż 250 % prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek.

Podstawę wymiaru dla zasiłku chorobowego stanowi średnia podstawa wymiaru składek za ostatnie 12 miesięcy poprzedzające niezdolność do pracy, pomniejszona o wskaźnik w wysokości 13,71%.

13.

14.

15.

16.

17. Co powinieneś wiedzieć, zanim zaczniesz płacić ZUS

Rodzaje ubezpieczeń, ulga na start, mały ZUS, zgłoszenie do ubezpieczeń, zbieg ubezpieczeń, inne informacje przed zgłoszeniem do ubezpieczeń w ZUS

Założyłeś firmę? Pamiętaj, że jako przedsiębiorca obowiązkowo podlegasz ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu) oraz zdrowotnemu. Możesz dobrowolnie zgłosić się do ubezpieczenia chorobowego.

Jeśli nie będziesz korzystać z ulg w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne, będziesz także opłacać składki na Fundusz Pracy, a jeśli zatrudnisz pracowników, również składki na inne fundusze (Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych).

Jako przedsiębiorca będziesz miał więcej obowiązków dotyczących ubezpieczeń niż np. pracownik na etacie. Będziesz musiał:

- zgłosić się jako płatnik składek w ZUS
- zgłosić siebie i swoich pracowników do ubezpieczeń
- zgłosić członków swojej rodziny oraz członków rodziny swoich pracowników do ubezpieczenia zdrowotnego
- obliczać i terminowo opłacać składki
- składać deklaracje rozliczeniowe i raporty za siebie i pracowników
- zgłaszać zmiany danych twojej firmy lub danych Twoich pracowników

Ważne! Dzięki ubezpieczeniom będziesz miał prawo do emerytury lub renty oraz będziesz mógł otrzymać świadczenia (np. w razie wypadku, choroby, macierzyństwa).

Jakie są zalety bycia przedsiębiorcą w kwestii ubezpieczeń?

- możesz decydować, jakiej wysokości składki na ubezpieczenia społeczne będziesz opłacać (powyżej minimalnych progów ustalonych przepisami)
- nie musisz płacić składek na ubezpieczenia w trakcie zawieszenia firmy
- masz prawo do odliczenia składek od podatku/podstawy opodatkowania
- jeśli po raz pierwszy zakładasz firmę, to przez 6 miesięcy możesz nie płacić składek na ubezpieczenia społeczne. Jest tzw. ulga na start. Obowiązkowo musisz zgłosić się tylko do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacać składkę na to ubezpieczenie
- po zakończeniu ulgi na start, w kolejnych 24 miesiącach możesz płacić obniżone składki na ubezpieczenia społeczne

Zanim wyślesz pierwszą deklarację do ZUS i zapłacisz składkę, mamy dla ciebie kilka porad dotyczących ubezpieczeń.

Sprawdź, czy możesz skorzystać z ulg

Jeśli dopiero rozpoczynasz działalność, możesz skorzystać z ulgi na start i nie płacić składek na ubezpieczenia społeczne przez 6 miesięcy (opłacasz tylko składkę zdrowotną oraz zgłaszasz się do ubezpieczenia zdrowotnego). Pamiętaj jednak, że jeśli skorzystasz z ulgi na start, nie

odkładasz składek na emeryturę czy rentę. Nie będziesz miał prawa do świadczeń w razie choroby, macierzyństwa albo wypadku. Możesz też skorzystać z kolejnej ulgi - preferencyjnych składek i płacić obniżone składki na ubezpieczenia społeczne przez 2 lata.

Zanim zgłosisz się do ubezpieczeń sprawdź, jakie składki musisz opłacać

Od zasady obowiązkowego opłacania składek na poszczególne ubezpieczenia społeczne są wyjątki np. jeśli oprócz prowadzenia firmy pracujesz na pełny etat. Dowiedz się, jakie są zasady zgłoszenia do ubezpieczeń i zgłoś siebie oraz innych ubezpieczonych. Pamiętaj o zachowaniu 7 dniowych terminów, w których powinieneś zgłosić siebie i zatrudnione osoby do ubezpieczeń.

Skorzystaj z możliwości załatwiania spraw w ZUS przez internet

Zarejestruj się na Platformie Usług Elektronicznych ZUS i załatwiaj sprawy w ZUS przez internet.

„Mały ZUS” – ulga w składkach ZUS dla przedsiębiorców, którzy działają na małą skalę

Prowadzisz małą firmę, uzyskujesz niskie przychody i chciałbyś płacić niższe składki na ubezpieczenia społeczne? Od 1 stycznia 2019 roku przedsiębiorcy, którzy działają na niewielką skalę, mogą skorzystać z kolejnej ulgi w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne, czyli „małego ZUS”.

W 2020 roku do „małego ZUS” mogą zgłaszać się jeszcze przedsiębiorcy, którzy:

- w trakcie roku zakończą 24. miesięczny okres opłacania preferencyjnych składek i spełniają warunki do korzystania z „małego ZUS”
- w 2018 roku prowadzili działalność przez co najmniej 60 dni ale zawiesili firmę i wznowią ją w 2019 roku (spełniając warunki korzystania z „małego ZUS”)
- w 2018 roku prowadzili działalność przez co najmniej 60 dni ale zakończyli działalność i ponownie zarejestrują ją w 2019 roku

Zgłoszenia należy dokonać w ciągu 7 dni od:

- pierwszego dnia prowadzenia działalności gospodarczej lub wznowienia działalności gospodarczej,
- pierwszego dnia, w którym będziesz spełniał warunki do korzystania z „małego ZUS” (np. skończyłeś okres „preferencyjne składki” w trakcie roku).

Jeśli spełniasz warunki „małego ZUS” i chcesz skorzystać z tej ulgi, powinieneś wyrejestrować się z dotychczasowego ubezpieczenia (formularz ZUS ZWUA). Następnie zgłaszasz się do „małego ZUS” z kodem tytułu ubezpieczenia 05 90 xx (jeśli nie masz ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy) lub 05 92 xx (jeśli masz ustalone prawo do renty). Zgłoszenia dokonujesz na formularzu ZUS ZUA lub ZUS ZZA (jeśli podlegasz wyłącznie ubezpieczeniu zdrowotnemu).

Wyrejestrowania i zarejestrowania do „małego ZUS” dokonujesz na dwóch, odrębnych wnioskach.

Zmianę tę możesz przeprowadzić online poprzez www.ceidg.gov.pl albo złożyć dokumenty bezpośrednio do ZUS.

Na czym polega „mały ZUS”

Jeśli twoje przychody za ubiegły rok z działalności gospodarczej, którą prowadziłeś przez cały ten rok, nie przekroczą trzydziestokrotności minimalnego wynagrodzenia (63 tys. zł za rok 2018), będziesz mógł płacić obniżone, proporcjonalne do przychodu składki na ubezpieczenia społeczne.

Ważne!

- **„Mały ZUS” dotyczy tylko składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, wypadkowe, chorobowe).** Nie obejmuje składki zdrowotnej, którą trzeba płacić w pełnej wysokości.

Uwaga! Termin „mały ZUS” był w niektórych przypadkach używany w odniesieniu do dotychczasowej ulgi dla nowych firm – preferencyjnych składek, które można płacić przez 24 miesiące po rozpoczęciu działalności. Artykuł opisuje nowy rodzaj ulgi, która obowiązuje od 1 stycznia 2019 roku

Limit przychodów

Jeśli w poprzednim roku nie prowadziłeś działalności przez cały rok (np. zawiesiłeś działalność, albo zamknąłeś ją i ponownie rozpocząłeś), przy obliczaniu progu przychodu musisz zastosować proporcję.

Podziel trzydziestokrotność minimalnego wynagrodzenia w poprzednim roku przez liczbę dni kalendarzowych w poprzednim roku i pomnóż przez liczbę dni, w których prowadziłeś działalność. Wynik równy lub wyższy 0,5 grosza zaokrąglij w górę, niższy niż 0,5 grosza – w dół. Jeśli np. prowadziłeś działalność tylko przez 250 dni, to za 2018 rok (płaca minimalna 2100 zł) próg wyniesie 43 150,68 zł (63000 zł / 365 dni x 250 dni).

Twój przychód z działalności gospodarczej porównaj do ustalonego limitu. Jeśli osiągnięty przez ciebie przychód nie przekracza tego limitu, to możesz korzystać z „małego ZUS”.

Kiedy można skorzystać z „małego ZUS”

Z małego ZUS **możesz** skorzystać jeśli:

- jesteś przedsiębiorcą zarejestrowanym w CEIDG (jesteś wspólnikiem spółki cywilnej)
- przychody, które osiągnąłeś z działalności gospodarczej za ubiegły rok kalendarzowy, nie przekroczą progu uprawniającego do korzystania z ulgi
- nie spełniasz warunków do płacenia preferencyjnych składek na ubezpieczenia społeczne (od podstawy wynoszącej 30 % minimalnego wynagrodzenia)
- rozliczałeś się na karcie podatkowej i jednocześnie nie korzystałeś ze zwolnienia z VAT (podatnicy rozliczający się w formie karty podatkowej, korzystający ze zwolnienia VAT, nie mogą korzystać z ulgi - tacy przedsiębiorcy nie składają do urzędów skarbowych zeznań PIT lub deklaracji VAT, z których ZUS pozyskuje dane do weryfikacji poprawności ustalenia najniższej podstawy wymiaru składek)

- prowadziłeś działalność gospodarczą przez co najmniej 60 dni w poprzednim roku kalendarzowym tj. podlegałeś ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzenia tej działalności nie krócej niż 60 dni
- nie wykorzystałeś 36-miesięcznego limitu (w ciągu 60 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej) korzystania z „małego ZUS”
- nie podlegałeś ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu także z tytułu innej pozarolniczej działalności (np. jako wspólnik spółki jawnej)
- nie wykonujesz dla byłego bądź obecnego pracodawcy tego, co robiłeś dla niego jako pracownik w bieżącym lub poprzednim roku kalendarzowym

Z „małego ZUS” **nie możesz skorzystać**, jeśli w poprzednim roku prowadziłeś także inną pozarolniczą działalność jako:

- twórca, artysta
- osoba wykonująca wolny zawód
- wspólnik spółki jawnej, komandytowej, partnerskiej albo jednoosobowej spółki z o.o.
- osoba prowadząca publiczną lub niepubliczną szkołę, inną formę wychowania przedszkolnego, placówkę lub ich zespół.

Kiedy „mały ZUS” dla przedsiębiorcy, który rozpoczyna działalność po raz pierwszy

Jeśli rozpocząłeś działalność, nie możesz od razu skorzystać z „małego ZUS” ponieważ warunkiem płacenia niższych składek jest prowadzenie działalności gospodarczej przynajmniej przez 60 dni w poprzednim roku. Po rozpoczęciu działalności możesz jednak skorzystać z innych ulg – ulgi na start, preferencyjnych składek ZUS. Korzystanie z nich wiąże się z mniejszą liczbą formalności i jest opłacalne dla nowych firm.

Jak obliczyć składki na „mały ZUS”

Krok 1. Ustal przeciętny miesięczny przychód za ubiegły rok

Zanim ustalisz wysokość składek, musisz obliczyć przeciętny, miesięczny przychód z działalności gospodarczej za ubiegły rok.

Obliczasz go następująco: podziel roczny przychód z działalności gospodarczej w poprzednim roku (możesz go wziąć np. z deklaracji podatkowej) przez liczbę dni kalendarzowych prowadzenia działalności w poprzednim roku a następnie pomnóż przez 30.

Wzór:

(przychód z działalności gospodarczej za ubiegły rok/liczba dni kalendarzowych prowadzenia działalności gospodarczej w ub. roku) x 30

Wynik zaokrąglij do pełnych groszy w górę, jeśli końcówka jest równa lub wyższa niż 0,5 grosza, lub w dół, jeśli jest niższa.

Krok 2. Oblicz najniższą podstawę do wyliczenia składek

Podstawę wymiaru składek obliczasz następująco: pomnóż przeciętny miesięczny przychód (wynik kroku 1) przez specjalny współczynnik (będzie on ogłaszany każdego roku w „Monitorze Polskim”). **Uwaga! Współczynnik na 2019 rok wynosi 0,5083.**

Wzór na obliczanie najniższej podstawy wymiaru:

przeciętny miesięczny przychód x współczynnik z Monitora Polskiego

Wynik zaokrąglaj do pełnych groszy w górę, jeśli końcówka jest równa lub wyższa niż 0,5 grosza, lub w dół, jeśli jest niższa.

Ważne! Aby wyliczyć najniższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na mniejszą skalę, możesz wykorzystać kalkulator ZUS

Krok 3. Minimalna i maksymalna wysokość najniższej podstawy wymiaru składek przy „małym ZUS”

Jeśli wyliczyłeś najniższą podstawę wymiaru składek, musisz sprawdzić, czy mieści się ona w minimalnych i maksymalnych progach. Podstawa **nie może przekroczyć 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia** (czyli tyle, ile wynosi podstawa dla obecnych przedsiębiorców na „pełnym ZUS”) i **nie może być niższa niż 30%** kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w styczniu danego roku (czyli tyle, ile wynosi najniższa podstawa dla preferencyjnych składek na ubezpieczenia społeczne).

Ważne! W 2019 roku podstawa wymiaru składek przy „małym ZUS” nie może być:

- **wyższa niż 2859 zł** (60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego)
- **niższa niż 675 zł** (30% kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w styczniu 2019 r.)

Czyli, nawet gdy wyliczona w kroku 2 podstawa będzie niższa niż 30% minimalnego wynagrodzenia, to twoja najniższa podstawa wymiaru składek będzie równa 30% minimalnego wynagrodzenia.

Ważne! Najniższą podstawę wymiaru składek ustalasz raz w roku kalendarzowym – w styczniu lub w pierwszym miesiącu, gdy rozpoczynasz lub wznawiasz prowadzenie działalności gospodarczej w danym roku kalendarzowym.

Krok 4. Wskaż podstawę do wyliczania składek

W poszczególnych miesiącach możesz zadeklarować jako podstawę wymiaru składek kwotę wyższą, niż najniższa podstawa wymiaru składek.

Krok 5. Oblicz składki

Jeśli ustaliłeś podstawę, możesz obliczyć składki na „mały ZUS”.

Jeśli podstawa wyniesie np. 1000 zł to:

- składka emerytalna (19,52% podstawy) wyniesie 195,20 zł
- składka rentowa (8,00% podstawy) wyniesie 80 zł
- składka chorobowa dobrowolna (2,45% podstawy) wyniesie 24,50 zł
- składka wypadkowa (1,67% podstawy) wyniesie 16,70 zł

Dodatkowo musisz opłacić składkę zdrowotną obliczoną od podstawy wymiaru obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorców. **W 2019 roku wynosi ona 342,32 zł.**

Dobrowolność i konsekwencje „małego ZUS”

Tak jak inne ulgi w opłacaniu składek, „mały ZUS” jest dobrowolny. Jeśli chcesz opłacać wyższe składki (i mieć wyższe świadczenia), możesz to zrobić deklarując wyższą podstawę wymiaru niż najniższa podstawa obliczona na podstawie przychodu. Możesz również nie korzystać z „małego ZUS” lub zrezygnować z niego w trakcie roku. Za miesiąc, w którym zrezygnujesz z ulgi oraz pozostałe miesiące do końca roku, płacisz składki na ubezpieczenia społeczne według standardowych zasad (tzw. pełny ZUS).

Twoja decyzja o skorzystaniu z „małego ZUS” będzie miała wpływ na wysokość świadczeń, które ci przysługują :

- z ubezpieczenia chorobowego (m. in. zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku opiekuńczego)
- z ubezpieczenia wypadkowego (m. in. zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego)

Świadczenia te są obliczane od podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe lub wypadkowe

Jak się zgłosić do „małego ZUS”

Jeśli chcesz skorzystać z „małego ZUS”, powinieneś wyrejestrować się z dotychczasowego ubezpieczenia (formularz ZUS ZWUA) i zarejestrować z nowym kodem dla „małego ZUS”. Zgłoszenia dokonujesz na formularzu ZUS ZUA lub ZUS ZZA (jeśli podlegasz wyłącznie ubezpieczeniu zdrowotnemu).

Zmianę tę możesz przeprowadzić online poprzez www.ceidg.gov.pl. Dokumenty możesz złożyć również bezpośrednio do ZUS.

Kody dla „małego ZUS” to:

- 05 90 (jeśli nie masz ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy)
- 05 92 (jeśli masz ustalone prawo do renty)

Powinieneś więc przekazać do ZUS:

- wyrejestrowanie z ubezpieczeń (ZUS ZWUA) z kodem tytułu ubezpieczenia zaczynającym się od 05 10, 05 12, jeśli kontynuujesz prowadzenie działalności prowadzonej w 2018 r.
- zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych (ZUS ZUA) albo - jeśli podlegasz wyłącznie ubezpieczeniu zdrowotnemu - zgłoszenie do tego ubezpieczenia (ZUS ZZA) z kodem tytułu ubezpieczenia rozpoczynającym się od 05 90 albo 05 92 (kod tytułu ubezpieczenia przewidziany dla osób z rentą przyznaną z tytułu niezdolności do pracy).

Dokumenty te musisz przekazać w terminie 7 dni liczonymi od:

- pierwszego dnia prowadzenia działalności gospodarczej lub wznowienia działalności gospodarczej,
- pierwszego dnia, w którym będziesz spełniał warunki do korzystania z „małego ZUS” (np. skończyłeś okres „preferencyjne składki” w trakcie roku).

Rezygnacja z „małego ZUS”

Z „małego ZUS” możesz zrezygnować w każdym czasie, a więc także od dnia nabycia do niego prawa.

Zrezygnujesz z uprawnienia do „małego ZUS” (czyli pozbawisz się możliwości płacenia niższych składek), jeśli nie zgłosisz się do ubezpieczeń społecznych lub do ubezpieczenia zdrowotnego z właściwym kodem tytułu ubezpieczenia, w terminie 7 dni liczonymi od:

- 1 stycznia danego roku,
- pierwszego dnia prowadzenia działalności gospodarczej lub wznowienia działalności gospodarczej,
- pierwszego dnia, w którym będziesz spełniał warunki do korzystania z małego ZUS.

Uwaga! Jeśli zgłosiłeś się do „małego ZUS”, ale okazało się, że np. źle wyliczyłeś przychód za ubiegły rok i nie kwalifikujesz się do korzystania z ulgi, powinieneś wyrejestrować się z „małego ZUS” (z odpowiednim kodem) i ponownie zarejestrować do „standardowych” ubezpieczeń.

Kontynuacja korzystania z ulgi

Jeśli będziesz chciał skorzystać z ulgi w kolejnych latach, prześlij do ZUS informację o przychodzie z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej za ubiegły rok kalendarzowy oraz o

najniższej podstawie wymiaru składek. Informacje te podaj w imiennym raporcie miesięcznym albo deklaracji rozliczeniowej (jeśli płacisz składki wyłącznie za siebie), składanej

- za styczeń danego roku
- albo za miesiąc rozpoczęcia lub wznowienia działalności w ciągu roku.

Informacje dla ZUS

Oprócz obowiązków związanych z podleganiem ubezpieczeniom, które dotyczą także innych płatników składek, jak przekazywanie dokumentów ubezpieczeniowych i opłacanie składek, będziesz miał także inne obowiązki.

Należą do nich:

- obowiązek przekazania w deklaracji rozliczeniowej bądź w imiennym raporcie miesięcznym informacji o rocznym przychodzie z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej oraz o najniższej podstawie wymiaru składek,
- obowiązek przedstawienia na nasze żądanie dokumentów potwierdzających wysokość rocznego przychodu z tytułu wykonywania działalności gospodarczej za poprzedni rok kalendarzowy w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia doręczenia wezwania. Jeśli tego nie zrobisz, ZUS ustali za wszystkie miesiące danego roku podstawę wymiaru składek w wysokości 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Składanie deklaracji

Jeśli korzystasz z „małego ZUS” nie będziesz musiał składać co miesiąc deklaracji rozliczeniowej (ZUS DRA). Wystarczy, że złożysz pierwszą (za pierwszy pełny miesiąc korzystania z ulgi) i do końca roku nie musisz składać kolejnych. ZUS utworzy je za ciebie. Jeśli zaczniesz korzystać z „małego ZUS” w trakcie miesiąca, złóż dwie deklaracje (jedną za niepełny i drugą za pełny miesiąc).

Składki na Fundusz Pracy

Składki na Fundusz Pracy opłacasz od kwot, które stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (bez stosowania ograniczenia do wysokości odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego) jeśli wynoszą one w przeliczeniu na okres miesiąca, co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę (2250 zł w 2019 roku)

A zatem, jeśli korzystasz z „małego ZUS” to składki na Fundusz Pracy będziesz opłacał jedynie wówczas, gdy twoja podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe będzie wynosiła co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę.

Bez względu na wysokość twojej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, nie opłacasz składek na Fundusz Pracy jeżeli jesteś kobietą, która ukończyła 55 lat albo mężczyzną, który ukończył 60 lat.

18. „Mały ZUS” – jak się zgłosić

Przedsiębiorcy, którzy chcą opłacać niższe składki od 2019 r., mają **siedem dni, czyli czas do 8 stycznia**, na zawiadomienie ZUS-u o zmianie tytułu ubezpieczenia. Podobnie 7-dniowy termin obowiązuje w przypadku wznowienia działalności gospodarczej albo w przypadku zakończenia korzystania z preferencyjnych składek ZUS.

Nowe kody tytułu ubezpieczenia (05 90, 05 92) zawarte są w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Następnie należy poinformować ZUS o przychodzie z prowadzonej działalności gospodarczej za poprzedni rok oraz o najniższej podstawie wymiaru składek. Powyższe informacje należy zawrzeć w imiennym raporcie miesięcznym (ZUS RCA) albo w deklaracji rozliczeniowej (ZUS DRA) - jeżeli przedsiębiorca płaci składki wyłącznie za siebie.

W przypadku opłacania składek tylko za siebie, przedsiębiorca powinien jednorazowo złożyć deklarację za styczeń danego roku do 10. dnia następnego miesiąca. Do końca roku nie musi składać deklaracji. Obowiązek złożenia kolejnej deklaracji będzie się aktualizował w lutym kolejnego roku. W przypadku opłacania składek również za pracowników, imienne raporty miesięczne należy składać do 15. dnia następnego miesiąca.

UWAGA! „Mały ZUS” pozwala na obniżenie podstawy wymiaru składek tylko w przypadku ubezpieczeń społecznych (tj. emerytalnego, rentowego, chorobowego i wypadkowego). Składkę na ubezpieczenie zdrowotne należy płacić w pełnej wysokości.

ZUS będzie mógł weryfikować poprawność przekazanych danych i zobowiązać przedsiębiorcę do dostarczenia w ciągu 14 dni dokumentów potwierdzających wysokość rocznego przychodu za poprzedni rok kalendarzowy. W przypadku niewywiązania się z powyższego obowiązku, ZUS ustali podstawę wymiaru składek w wysokości 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

19. Co powinieneś wiedzieć, zanim zarejestrujesz firmę w urzędzie

Jak założyć firmę: forma opodatkowania, rodzaj działalności, nazwa firmy, kod PKD, inne informacje przydatne przy rejestracji działalności

Zdecydowałeś się na założenie firmy i wybrałeś już formę działalności? Gratulujemy! Teraz czas ją zarejestrować. Zanim zarejestrujesz firmę w urzędzie, dobrze się przygotuj. Rejestracja działalności firmy będzie wymagać kilku ważnych decyzji, od których zależeć będzie m.in. to, jakie będziesz płacić podatki oraz jakie będą twoje obowiązki jako przedsiębiorcy. Nie działaj pochopnie. Zastanów się kiedy chcesz rozpocząć działalność i jaką dać jej nazwę. Jeśli będziesz dobrze przygotowany do rejestracji, przebiegnie ona szybko i bez problemów.

Zanim zarejestrujesz firmę w urzędzie

Czy muszę rejestrować swoją firmę

Nie zawsze trzeba rejestrować działalność gospodarczą. Sprawdź, w jakich przypadkach powinieneś zakładać firmę. Jeśli wykonujesz drobną działalność, a twoje przychody nie przekroczą 50% płacy minimalnej, możesz prowadzić tzw. działalność nierejestrową i nie zgłaszać jej do urzędu.

Jaki rodzaj opodatkowania wybrać?

Jako przedsiębiorca, będziesz miał do wyboru kilka form opodatkowania. Wybierz taką, która pozwoli ci płacić jak najniższe podatki. Pamiętaj, że nie będziesz mógł jej zmienić w dowolnym momencie. Przy rejestracji, oprócz wskazania formy opodatkowania, określisz również sposób płacenia zaliczek na podatek (miesięcznie albo kwartalnie). Od wyboru opodatkowania będzie również zależeć rodzaj księgowości twojej firmy.

Zastanów się, kiedy twoja firma ma wystartować

We wniosku o rejestrację firmy musisz wpisać konkretną datę rozpoczęcia działalności (może być ona późniejsza niż dzień, w którym składasz wniosek). Zarejestruj firmę wtedy, gdy będziesz miał odpowiednie środki na jej prowadzenie, wyposażone biuro i plan działalności twojej firmy. Pamiętaj, że wraz z rejestracją przejmujesz obowiązki przedsiębiorcy dotyczące m.in. opłacania składek ZUS. Dlaczego data rozpoczęcia jest taka ważna? Jeśli korzystasz z ulgi ZUS na start i np. założysz firmę na początku miesiąca, od tego momentu zacznie się liczyć okres 6 miesięcy bez składek ZUS na ubezpieczenia społeczne. Jeśli jednak zarejestrujesz działalność w połowie miesiąca, to termin 6 miesięcznej ulgi zacznie płynąć dopiero od następnego, pełnego miesiąca.

Wybierz dobrą nazwę dla firmy

Każda działalność musi mieć swoją nazwę (firmę). Powinna być ona prosta i łatwa do zapamiętania. W przypadku najprostszych rodzajów działalności, nazwa musi zawierać twoje imię i nazwisko. Przed rejestracją możesz sprawdzić np. w internecie, czy ktoś już nie korzysta z wybranej przez ciebie nazwy.

Ustal, czym będzie zajmować się twoja firma i wybierz kody PKD

Przy rejestracji firmy musisz zgłosić, jakiego rodzaju działalność będziesz prowadził. We wniosku rejestracyjnym wpisujesz tzw. kod PKD, czyli rodzaj działalności. Od tego będzie zależeć m.in. sposób opodatkowania oraz inne obowiązki (np. posiadanie kasy fiskalnej).

Zastanów się, gdzie chcesz prowadzić konto firmowe

Jeszcze zanim zarejestrujesz firmę, możesz sprawdzić, który bank oferuje najlepsze warunki dla konta firmowego. Możesz używać prywatnego konta, ale oddzielne konto dla firmy jest znacznie wygodniejsze. Niektóre banki pozwalają zakładać konto firmowe przed rejestracją firmy. W innych będziesz mógł to zrobić dopiero po rejestracji firmy. Po założeniu konta firmowego, będziesz musiał zgłosić jego numer do urzędu.

Założ Profil Zaufany albo podpis elektroniczny

Zanim zarejestrujesz firmę, zachęcamy cię do założenia Profilu Zaufanego. To bezpłatne narzędzie, które służy do potwierdzenia twojej tożsamości (jest to rodzaj podpisu elektronicznego). Dzięki Profilowi będziesz mógł zarejestrować firmę przez internet oraz załatwiać drogą elektroniczną inne sprawy urzędowe. Taką samą funkcję spełnia podpis elektroniczny (jest płatny, w odróżnieniu do Profilu Zaufanego).

Pełnomocnik

Firmę może zarejestrować również pełnomocnik

20.

21. Działalność nierejestrowa oraz inne sytuacje, w których nie trzeba rejestrować firmy

Prowadzisz bloga, sprzedajesz projekty graficzne, a może prowadzisz drobną sprzedaż przez internet? Jeśli zaczynasz to robić regularnie i w sposób zorganizowany, to zazwyczaj będziesz musiał zarejestrować działalność gospodarczą. Wyjątkiem od tej zasady jest tzw. działalność nierejestrowa.

Działalność nierejestrowa (bez konieczności rejestracji w CEIDG)

Jeśli prowadzisz drobną działalność (np. drobny handel lub usługi), możesz skorzystać z przepisów o tzw. działalności nieewidencjonowanej i uniknąć obowiązku rejestracji działalności gospodarczej

Kiedy mogę skorzystać z działalności nierejestrowej

Nie musisz rejestrować firmy, jeśli:

- jesteś osobą fizyczną a **przychody z twojej działalności nie przekroczą w żadnym miesiącu 50 proc. kwoty minimalnego wynagrodzenia (w 2019 minimalne wynagrodzenie wynosi 2250 zł, czyli 50% to 1125 zł)**
- nie prowadziłeś wcześniej działalności albo prowadziłeś ją, ale przed **30 kwietnia 2017 roku** twoja firma została wykreślona z ewidencji przedsiębiorców i od tego momentu nie rejestrowałeś jej ponownie

Jakie są korzyści z działalności nierejestrowej

Dzięki nowym przepisom, możesz osiągać dochody z działalności, która uznawana była wcześniej za działalność gospodarczą i wiązała się z wieloma obowiązkami (składki i inne obowiązki wobec ZUS, sposób rozliczania podatków).

Jeśli skorzystasz z przepisów o działalności nierejestrowej:

- nie musisz zgłaszać działalności w ewidencji przedsiębiorców (CEIDG), urzędzie skarbowym i GUS (nie będziesz potrzebował numerów identyfikacyjnych NIP i REGON)
- nie musisz płacić składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne ani ubezpieczenia zdrowotne z tytułu pozarolniczej działalności (jesli jednak wykonujesz umowę o świadczenie usług lub umowę zlecenie, to podlegasz ubezpieczeniom jako zleceniobiorca. Podmiot zawierający z tobą umowę pełni wtedy obowiązki płatnika składek ZUS i powinien odprowadzić składki)
- nie musisz płacić comiesięcznych (albo kwartalnych) zaliczek na podatek
- nie musisz prowadzić skomplikowanej księgowości (tylko uproszczoną ewidencję sprzedaży).

Jakie są obowiązki przy działalności nierejestrowej

Jeśli prowadzisz działalność nierejestrowaną, jesteś „przedsiębiorcą” w świetle prawa cywilnego. Oznacza to, że np. w relacjach z konsumentami jesteś traktowany jako przedsiębiorca i masz z tego tytułu obowiązki (np. związane z reklamacją czy naprawą). Dotyczy to również prawa konsumenta do odstąpienia w terminie 14 dni od umowy zawartej na odległość.

Rachunki przy działalności nierejestrowej

Osoba prowadząca działalność nierejestrową jest co do zasady zwolniona z obowiązku wystawiania faktury. Musi to uczynić jedynie w przypadku, gdy żądanie jej wystawienia zostało zgłoszone w terminie 3 miesięcy od końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty. W tym przypadku będzie to mogła być faktura, która zawiera jedynie:

- datę wystawienia
- numer kolejny
- imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy
- nazwę (rodzaj) towaru lub usługi
- miarę i ilość (liczbę) dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług
- cenę jednostkową towaru lub usługi
- kwotę należności ogółem

Przy sprzedaży nierejestrowej wystarczy, że podasz na dokumentach sprzedaży swoje imię i nazwisko.

Jak liczyć przychód przy działalności nierejestrowej

O tym, czy możesz prowadzić działalność nierejestrową, decyduje kwota miesięcznego przychodu (nie może przekroczyć w żadnym miesiącu 50 proc. kwoty minimalnego wynagrodzenia). Twoim przychodem z działalności nierejestrowej będą należności, które otrzymasz za sprzedaż swoich towarów/usług. Pamiętaj, że do przychodów zaliczasz również kwoty, które są ci należne, nawet jeśli jeszcze ich nie otrzymałeś (czyli np. jeśli sprzedałeś towar i wystawiłeś dokument sprzedaży, ale fizycznie nie otrzymałeś jeszcze zapłaty). Do przychodu nie zaliczasz wartości towarów, które zostały Ci zwrócone oraz udzielonych bonifikat i z kont (czyli obniżek za uregulowanie płatności przed terminem).

Do ustalania przychodu służyć Ci będzie ewidencja sprzedaży.

Ewidencja sprzedaży przy działalności nierejestrowej

Jeśli prowadzisz działalność nierejestrową, powinieneś prowadzić uproszczoną ewidencję sprzedaży (na podstawie art. 109 ust. 1 ustawy o VAT). Zapisujesz w niej sprzedaż za dany dzień. Pamiętaj, że wpisów za dany dzień powinieneś dokonywać nie później niż przed dokonaniem sprzedaży w dniu następnym (czyli po sprzedaniu towaru następnego dnia, nie możesz wpisywać sprzedaży z dnia poprzedniego). Obowiązek ten wynika z przepisów VAT.

Co powinien zawierać rejestr sprzedaży

Przepisy nie regulują, jakie dokładnie elementy powinien zawierać uproszczony rejestr sprzedaży. Zazwyczaj zawiera on takie informacje, jak:

- liczba porządkowa
- data sprzedaży

- wartość sprzedaży
- wartość sprzedaży narastająco

W **rejestrze możesz dopisywać również** inne informacje, jak np. numer dowodu sprzedaży albo informacje o rodzaju transakcji.

Dokładna ewidencja pozwoli ci szybko ustalić, czy nie przekroczyłeś progu dochodów uprawniających do prowadzenia działalności nierejestrowej.

Rejestr może być prowadzony w formie papierowej.

WAŻNE!

Od momentu podjęcia działalności nierejestrowej masz obowiązek:

- prowadzenia uproszczonej ewidencji sprzedaży
- przestrzegania praw konsumentów
- wystawiania faktur lub rachunków na żądanie kupującego

Jakie są ograniczenia działalności nierejestrowej?

Przepisy o działalności nierejestrowej nie dotyczą wspólników spółki cywilnej.

Nie możesz również wykonywać działalności regulowanej, czyli takiej, która wymaga specjalnych zezwoleń, koncesji itp.

Działalność nierejestrowa a świadczenie usług/zlecenie

Jeśli prowadzisz działalność nierejestrową i świadczysz usługi (wykonujesz **umowę o świadczenie usług albo umowę zlecenie**), to **podlegasz ubezpieczeniom jako zleceniobiorca.**

Podmiot zawierający z tobą umowę (zleceniodawca) pełni wtedy obowiązki płatnika składek - ma więc obowiązek w ciągu 7 dni dokonać zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych lub ubezpieczenia zdrowotnego i opłacać składki ZUS. Od tej zasady istnieją wyjątki, jeśli np. jeśli jesteś studentem, który nie ukończył 26 lat i wykonujesz zlecenie, to nie podlegasz obowiązkowym ubezpieczeniom i zleceniodawca nie musi odprowadzać składek ZUS.

Jeśli nie świadczysz usług, a np. sprzedajesz wykonywane własnoręcznie figurki i ozdoby, nie masz obowiązku opłacania składek społecznych ani zdrowotnych w związku ze swoją działalnością (nie świadczysz pracy i nie podlegasz ubezpieczeniom z tytułu działalności pozarolniczej)

Jak rozliczać przychody i koszty z działalności nierejestrowej?

Przychody osiągnięte z działalności nierejestrowej masz obowiązek rozliczyć w zeznaniu rocznym PIT-36. Jest tam dodatkowa rubryka "działalność nierejestrowa", w której wykazuje się przychody z tej działalności. Nie musisz płacić zaliczek na podatek.

W zeznaniu rocznym możesz też odliczyć koszty, które poniosłeś ściśle w związku z wykonywaną działalnością (np. zakup surowców do produkcji wyrobów).

Koszty te powinny być udokumentowane, dlatego powinieneś przechowywać wszystkie dowody zakupów, związanych z twoją działalnością

Działalność nierejestrowa a VAT

Jeśli prowadzisz działalność nierejestrową, jesteś zwolniony z VAT. Prowadzisz tylko uproszczoną ewidencję, opisaną powyżej.

Pamiętaj jednak, że wykonywanie niektórych rodzajów działalności zobowiązuje do rejestracji

jako podatnik VAT niezależnie od wysokości osiągniętych przychodów. Dotyczy to m.in. usług jubilerskich, usług prawniczych oraz usług w zakresie doradztwa. Jeżeli zamierzasz prowadzić działalność w którymś z powyższych zakresów, musisz zarejestrować się jako podatnik VAT czynny.

Działalność nierejestrowa a kasa fiskalna

Przy działalności nierejestrowej, w większości przypadków nie będziesz musiał korzystać z kasy fiskalnej (nie przekroczysz progu 20 tys. zł rocznego obrotu, który zobowiązuje do stosowania kas). Będzie ona potrzebna w przypadku nielicznych rodzajów działalności, przy których istnieje obowiązek stosowania kasy bez względu na obroty (np. fryzjer, gastronomia, mechanik samochodowy). Listę usług i towarów objętych obowiązkiem stosowania kas znajdziesz w [rozporządzeniu](#).

Co się stanie jeśli przekroczymy limit dla działalności nierejestrowej?

Jeśli przekroczysz miesięczny limit przychodu (50 proc. płacy minimalnej), Twoja działalność zostanie uznana za działalność gospodarczą. Od momentu przekroczenia limitu, masz 7 dni na zarejestrowanie działalności gospodarczej w CEIDG. Jako początkujący przedsiębiorca będziesz zwolniony ze składek na ubezpieczenia społeczne. Do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych należy przystąpić w terminie 6 miesięcy od rozpoczęcia działalności. Następnie przez 2 lata będziesz mógł skorzystać z tzw. małego ZUS-u.

Inne rodzaje działalności, których nie trzeba rejestrować

Poza działalnością nierejestrową, przepisy określają konkretne rodzaje działalności, których nie trzeba rejestrować w urzędzie. Dotyczy to:

- działalności agroturystycznej rolników
- produkcji wina przez rolników
- rolniczego handlu detalicznego.

Agroturystyka

Polega na wynajmowaniu przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów. Rolnik świadczący te usługi nie ma obowiązku rejestrować działalności gospodarczej.

Produkcja wina

Rejestracji nie wymaga działalność obejmująca wyrób wina przez producentów będących rolnikami, którzy wyrabiają mniej niż 100 hektolitrów wina w ciągu roku gospodarczego. Oznacza to że rolnik produkujący mniej niż 100 hektolitrów wina w ciągu roku gospodarczego nie musi rejestrować działalności gospodarczej.

Właściciel winnicy zamierzający prowadzić wyrób wina z przeznaczeniem do obrotu musi dokonać wpisu do ewidencji producentów.

Sprzedaż z gospodarstwa rolnego (rolniczy handel detaliczny)

Rejestracji nie podlega sprzedaż przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych (z wyjątkiem przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych uzyskanych w ramach tzw. działów specjalnych produkcji rolnej oraz produktów opodatkowanych podatkiem akcyzowym) pod warunkiem, że:

- sprzedaż nie jest wykonywana na rzecz osób prawnych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej lub na rzecz osób fizycznych na potrzeby prowadzonej przez nie pozarolniczej działalności gospodarczej
- przetwarzanie produktów roślinnych i zwierzęcych i ich sprzedaż nie odbywa się przy zatrudnieniu osób na podstawie umów o pracę, umów zlecenia, umów o dzieło oraz innych umów o podobnym charakterze
- sprzedaż odbywa się wyłącznie w miejscach: w których produkty te zostały wytworzone lub przeznaczonych do prowadzenia handlu
- ilość produktów roślinnych lub zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy, hodowli lub chowu, użytych do produkcji danego produktu stanowi co najmniej 50% tego produktu, z wyłączeniem wody.

Aby działalność mogła zostać uznana za działalność gospodarczą, musi być również prowadzona we własnym imieniu bez względu na jej rezultat, w sposób zorganizowany i ciągły, z zamiarem osiągnięcia zysku.

Pamiętaj!

Jeśli zastanawiasz się, czy to, co robisz jest działalnością, czy nie i czy powinieneś zgłaszać ją do urzędu, sprawdź, czy ma cechy działalności. Te cechy to:

- cel zarobkowy – jest nastawiona na zysk
- zorganizowanie – działalność ma zorganizowany charakter, jeśli np. wynajmujesz pomieszczenie do jej wykonywania, poszukujesz klientów, prowadzisz marketing
- ciągłość – oznacza podejmowanie czynności w sposób ciągły
- wykonywanie jej we własnym imieniu i odpowiedzialność za nią (tzn. nie wykonujesz jej na zlecenie i pod kierownictwem zleceniodawcy)
- ponoszenie ryzyka gospodarczego związanego z działalnością.

Ważne! W przepisach występuje kilka definicji działalności gospodarczej i przedsiębiorcy. Oznacza to, że jeśli nie „podpasz” pod definicję działalności albo przedsiębiorcy z jednej ustawy, to możesz podlegać przepisom innych ustaw (np. podatkowych albo ubezpieczeniowych). Przykładem może być definicja przedsiębiorcy w przepisach ubezpieczeniowych. Zgodnie z nimi, wspólnik spółki jawnej podlega takim samym zasadom ubezpieczenia jak „przedsiębiorca”, chociaż nie jest przedsiębiorcą w świetle innych przepisów (przedsiębiorcą jest sama spółka jawna, a nie jej wspólnicy).

Kwestia, czy powinieneś rejestrować działalność i rozliczać się jako osoba prowadząca działalność jest szczególnie ważna w sprawach podatkowych. Nawet jeśli w swojej opinii nie prowadzisz działalności gospodarczej, urząd skarbowy może mieć w tej kwestii odmienne zdanie. Jeśli masz wątpliwości, czy powinieneś rozliczać się jako osoba prowadząca działalność, skontaktuj się z urzędem skarbowym. Możesz również wystąpić o interpretację.

22.

23. Podatki i księgowość w ramach działalności

Jednym z twoich obowiązków jako przedsiębiorcy będzie prawidłowe płacenie i rozliczanie podatków. Zanim zarejestrujesz firmę, powinieneś znać podstawowe zasady dotyczące opodatkowania przedsiębiorców.

Jakie podatki dochodowe płaci przedsiębiorca?

- jeśli założysz działalność jednoosobową (przechodzisz na samo zatrudnienie) albo będziesz wspólnikiem, będziesz płacił **podatek dochodowy od osób fizycznych PIT** (tak jak inne osoby fizyczne, jak np.: pracownicy etatowi czy zleceniobiorcy), w ramach PIT masz możliwość wyboru formy opodatkowania
- spółki, które są podatnikami (w niektórych spółkach podatnikami są tylko wspólnicy, a nie spółki), płacą **podatek dochodowy od osób prawnych CIT**

Jaką formę opodatkowania PIT wybrać?

Jedną z najważniejszych różnic pomiędzy np. pracą na etacie a prowadzeniem działalności jest możliwość wyboru formy opodatkowania PIT. Jeśli płacisz PIT, możesz wybrać:

- zasady ogólne - skala podatkowa 18 i 32% (po przekroczeniu kwoty 85 528 złotych)
- zasady ogólne - podatek 19% (tzw. podatek liniowy)
- ryczałt od przychodów ewidencjonowanych
- kartę podatkową

Którą formę wybrać? Wszystko zależy m.in. od rodzaju działalności (niektóre formy opodatkowania można stosować tylko przy określonych rodzajach działalności), kosztów, jakie będziesz ponosił w trakcie działalności, wielkości przychodów czy chęci korzystania z ulg. Zobacz najważniejsze cechy poszczególnych form opodatkowania PIT w tabeli poniżej. Możliwa jest zmiana formy opodatkowania w trakcie prowadzenia działalności (moment zmiany zależy od rodzaju opodatkowania).

Forma opodatkowania	Zasady ogólne - skala podatkowa	Podatek liniowy	Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	Karta podatkowa
Stawka podatkowa	18% a po przekroczeniu dochodu 85.528 zł stawka 32%	19% niezależnie od dochodu	od 2% do 20% w zależności od rodzaju prowadzonej działalności	Stawkę określoną kwotowo na dany rok podatkowy ustala naczelnik właściwego urzędu skarbowego w zależności od

				rodzaju i zakresu prowadzonej działalności gospodarczej, liczby mieszkańców w miejscowości w której jest prowadzona działalność gospodarcza, liczby zatrudnionych pracowników
Terminy płatności zaliczek na podatek	<p>co miesiąc, do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu rozliczeniowym;</p> <p>co kwartał do 20. dnia miesiąca po kwartale, za który jest wpłacana zaliczka (dotyczy tzw. małych podatników, których przychody nie przekroczyły 1,2 mln euro oraz przedsiębiorców rozpoczynających działalność</p> <p>w sposób uproszczony (zaliczki w wysokości 1/12 kwoty wynikającej z zeznania rocznego za poprzednie lata)</p>	<p>co miesiąc, do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu rozliczeniowym;</p> <p>co kwartał do 20. dnia miesiąca po kwartale, za który jest wpłacana zaliczka (dotyczy wyłącznie tzw. małych podatników, których przychody nie przekroczyły 1,2 mln euro oraz przedsiębiorców rozpoczynających działalność)</p> <p>w sposób uproszczony (zaliczki w wysokości 1/12 kwoty wynikającej z zeznania rocznego za poprzednie lata)</p>	<p>Nie występują zaliczki. Podatek ryczałtowy wpłaca się co miesiąc do dnia 20 następnego miesiąca po miesiącu, którego podatek dotyczy (za wyjątkiem grudnia, za który podatek należy wpłacić w terminie złożenia zeznania rocznego, tj. do 31 stycznia). Kontynuujący działalność mają możliwość wpłaty podatku w formie kwartalnej, jeżeli w poprzednim roku nie przekroczą 25.000 euro przychodów</p>	<p>Nie występują zaliczki. Podatek płaci się miesięcznie do 7. dnia miesiąca za ubiegły miesiąc (za grudzień podatek należy wpłacić do 28 grudnia)</p>

Wymagany rodzaj prowadzonej dokumentacji rachunkowej	Podatkowa księga przychodów i rozchodów, jeżeli przychody netto nie wyniosły co najmniej równowartości 2 mln euro. Po przekroczeniu progu obowiązek przejścia na księgi rachunkowe (pełna księgowość). Dodatkowo inne ewidencje wymagane przepisami (przebieg pojazdu; ewidencja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych)	Jak przy skali podatkowej	Ewidencja przychodów, ewidencja wyposażenia, wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	Brak obowiązku.(jest jednak obowiązek prowadzenia ewidencji zatrudnienia), za wyjątkiem sytuacji, gdy działalność rozpoczęto w trakcie roku podatkowego (w tym przypadku do momentu doręczenia decyzji o wysokości podatku, należy prowadzić podatkową księgę przychodów i rozchodów). Należy przechowywać przez okres 5 lat dokumenty sprzedaży
Sposób rozliczenia składek na ubezpieczenie społeczne	Zapłacone składki zmniejszają podstawę opodatkowania	Zapłacone składki zmniejszają podstawę opodatkowania	Zapłacone składki zmniejszają przychód do opodatkowania	Brak możliwości odliczenia składek
Sposób rozliczenia składek na ubezpieczenie zdrowotne	Zapłacone składki odliczane od podatku do wysokości 7,75% podstawy wymiaru składki	Zapłacone składki odliczane od podatku do wysokości 7,75% podstawy wymiaru składki	Zapłacone składki odliczane od podatku do wysokości 7,75% podstawy wymiaru składki	Zapłacone składki odliczane od podatku do wysokości 7,75% podstawy wymiaru składki
Możliwość pomniejszenia	TAK	TAK	NIE	NIE

o koszty uzyskania przychodów				
Termin składania rozliczenia rocznego	Do 30 kwietnia następnego roku za poprzedni rok	Do 30 kwietnia następnego roku za poprzedni rok	Do 31 stycznia następnego roku za poprzedni rok obrotowy	Do 31 stycznia następnego roku za poprzedni rok obrotowy
Symbol formularza	PIT-36	PIT-36L	PIT-28	Podatków nie rozlicza się zeznaniami. Składa się formularz PIT16-A. Przed rozpoczęciem działalności, a w przypadku podatników prowadzących już działalność gospodarczą, nie później niż do 20 stycznia roku, należy złożyć formularz PIT-16
Warunki zmiany formy opodatkowania	Możliwa zmiana na inną formę PIT. Zmianę należy zgłosić do urzędu skarbowego do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym osiągniesz pierwszy w roku	Jak przy skali podatkowej	Możliwa zmiana na skalę podatkową, podatek liniowy lub kartę podatkową. Można tego dokonać nawet w ciągu roku podatkowego. Konieczne jest zawiadomienie właściwego urzędu skarbowego. W	Możliwa zmiana formy opodatkowania. Należy złożyć zawiadomienie do urzędu skarbowego. W ciągu roku podatkowego zmiana formy opodatkowania możliwa w ciągu

	<p>podatkowym przychód (albo do końca roku podatkowego, jeżeli pierwszy taki przychód osiągniesz w grudniu roku podatkowego). przypadku przejścia na kartę podatkową należy do 20. stycznia złożyć do urzędu skarbowego wniosek na formularzu PIT-16</p>	 	<p>przypadku przejścia na kartę podatkową należy do 20. stycznia złożyć do urzędu skarbowego wniosek na formularzu PIT-16</p>	<p>14 dni od dnia doręczenia decyzji naczelnika urzędu skarbowego, ustalającej wysokość podatku dochodowego, bądź zmiany jego wysokości</p>
<p>Uwagi</p> 		<p>Brak kwoty wolnej od podatku</p>	<p>Ryczałt mogą opłacać podatnicy, którzy rozpoczną prowadzenie działalności i wybiorą tę formę opodatkowania, a jeżeli ją już prowadzili, mogą ją wybrać, jeżeli ich przychody w poprzednim roku nie przekroczyły równowartości 250 000 euro. Opodatkowanie tą formą jest wykluczone przy niektórych rodzajach działalności</p>	<p>Możliwość rozliczenia tą formą jest ograniczona do ściśle określonych rodzajów działalności (głównie są to zawody rzemieślnicze), nie przekraczania określonego limitu zatrudnienia. Nie jest dozwolone przy tym prowadzenie innej</p>

				pozarolniczej działalności gospodarczej, wytwarzanie wyrobów opodatkowanych podatkiem akcyzowym, prowadzenia przez współmałżonka działalności w tym samym zakresie
--	--	--	--	--

Podatek dochodowy od osób prawnych CIT

Podatek wynosi:

- 19% podstawy opodatkowania
- 9% podstawy opodatkowania (dotyczy małych podatników i podatników rozpoczynających działalność - w roku podatkowym, w którym rozpoczęli działalność)
- podatnik jest zobowiązany do prowadzenia ksiąg rachunkowych
- podatnicy i płatnicy nie składają w trakcie roku podatkowego deklaracji podatkowych, ale są obowiązani do wpłacania zaliczek (zaliczki na podatek można wpłacać miesięcznie, kwartalnie albo w formie uproszczonej)

Podatnikami CIT są m.in. spółki kapitałowe (spółka z o.o., spółka akcyjna) oraz spółki komandytowo - akcyjne (pozostałe spółki osobowe oraz spółki cywilne nie są podatnikami - podatnikami są wspólnicy)

Rejestracja podatnika i zgłoszenie formy opodatkowania od urzędu skarbowego

Każdy przedsiębiorca, w sprawach podatkowych posługuje się numerem NIP. Numer ten nadawany jest „automatycznie” przy rejestracji działalności (w CEIDG albo KRS). Nie trzeba składać dodatkowych wniosków do urzędu skarbowego o nadanie NIP.

Uwaga! Wyjątkiem są np. wspólnicy spółek, którzy nie są przedsiębiorcami (zarejestrowanymi w CEIDG). Jeśli są płatnikami na własne ubezpieczenia (opłacają składki na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne) w ZUS, powinni złożyć zgłoszenie NIP do urzędu skarbowego (na formularzu NIP-7).

Zgłoszenie formy opodatkowania

- **Jeśli rejestrujesz firmę w CEIDG** (działalność jednoosobowa, wspólnicy spółki cywilnej), formę opodatkowania oraz sposób opłacania zaliczek wskazujesz we wniosku o rejestrację (CEIDG-1). Zaznaczasz odpowiednie okienko we wniosku. Nie musisz dodatkowo wysyłać żadnych wniosków do urzędu skarbowego. Jeśli chcesz rozliczać się na zasadach ogólnych według skali podatkowej, nie musisz zgłaszać tej formy opodatkowania. Jest ona traktowana jako domyślna.
  - Uwaga! W przypadku wyboru karty podatkowej, do wniosku CEIDG dołączasz wniosek PIT-16
- W przypadku spółek rejestrowanych w KRS, nie zgłasza się dla nich formy opodatkowania. Te, które są podatnikami (spółki z o.o., spółki akcyjne, spółki komandytowo-akcyjne), są opodatkowane CIT. Obowiązek zgłaszania formy opodatkowania **dotyczy (ewentualnie) wspólników opodatkowanych PIT**. W sytuacji, gdy działalność prowadzona będzie w formie spółki osobowej, oświadczenia o wyborze formy opodatkowania muszą złożyć wszyscy wspólnicy tej spółki (wyjątek stanowi wniosek PIT-16 w zakresie opodatkowania w formie karty podatkowej, który składa jeden ze wspólników, podając dane wszystkich wspólników tworzących spółkę).

Jakie opodatkowanie przy kilku rodzajach działalności?

Jeżeli równocześnie prowadzisz działalność indywidualnie oraz w spółce osobowej, dla każdej z tych działalności możesz wybrać odrębną formę opodatkowania np. ryczałt od przychodów ewidencjonowanych i zasady ogólne lub ryczałt od przychodów ewidencjonowanych i podatek liniowy.

Uwaga:

- nie jest możliwe wybranie opodatkowania działalności prowadzonej indywidualnie i w formie spółki osobowej podatkiem liniowym i według zasad ogólnych
- jeżeli w ciągu roku zlikwidowałeś działalność, a następnie w tym samym roku podatkowym ponownie rozpocząłeś jej prowadzenie, nie ma przeszkód do wyboru dowolnej formy opodatkowania

Forma opodatkowania a rodzaj księgowości

Od tego, jaki rodzaj opodatkowania wybierzesz, będzie zależał sposób prowadzenia dokumentacji rachunkowej:

PIT

- jeśli rozliczasz się **na zasadach ogólnych (skala podatkowa, podatek liniowy)**, prowadzisz **podatkową księgę przychodów i rozchodów (PKPiR)** a po przekroczeniu 2 mln euro przychodów rocznie, przejdziesz na tzw. pełną księgowość
- przy ryczałcie od przychodów ewidencjonowanych prowadzisz **ewidencję**
- karta podatkowa **nie wymaga prowadzenia księgowości**

CIT

- przy opodatkowaniu CIT spółek, należy prowadzić tzw. **pełną księgowość (księgi rachunkowe)**

Zgłoszenie formy księgowości

Podatkowa księga przychodów i rozchodów (PKPiR)

Od 1 stycznia 2018 r. nie ma już obowiązku zawiadamiania urzędu skarbowego o prowadzeniu podatkowej księgi przychodów i rozchodów. We wniosku CEIDG jest jednak rubryka, w której wskazujesz ten rodzaj prowadzenia dokumentacji oraz firmę, która prowadzi dokumentację rachunkową. W CEIDG zgłaszasz również zakończenie współpracy z biurem rachunkowym.

Ewidencja przy ryczałcie

Jeśli rozliczasz się ryczałtem, nie masz obowiązku składania dodatkowej informacji do urzędu skarbowego o prowadzeniu ewidencji przychodów lub jej zmianie. Pamiętaj jednak o zgłoszeniu do urzędu wyboru tej formy opodatkowania.

Karta podatkowa

Opłacając podatek dochodowy w formie karty podatkowej, nie masz obowiązku prowadzenia ksiąg podatkowych.

Księgi rachunkowe – pełna księgowość

Jeśli twoja firma ma obowiązek prowadzenia pełnej księgowości, nie musisz oddzielnie zgłaszać prowadzenia pełnej księgowości do urzędu. Prowadzenie pełnej księgowości zgłaszasz tylko wtedy, gdy chcesz ją prowadzić dobrowolnie. Jeśli zdecydujesz się na prowadzenie ksiąg rachunkowych pomimo, że nie masz takiego obowiązku (nie przekroczyłeś limitu 2 mln euro przychodu), informacje przekazujesz dopiero w zeznaniu podatkowym (za rok, w którym korzystałeś z tego rozwiązania)

Nie masz obowiązku zgłaszania formy księgowości, jeśli prowadzisz np. firmę jednoosobową, ale z powodu przekroczenia progu obrotów (2 mln euro), masz obowiązek przejść na pełną księgowość.

24. Nazwa firmy

Planujesz założyć firmę? Zanim zarejestrujesz działalność wybierz dla niej odpowiednią nazwę - oryginalną i dobrze oddającą charakter twojej działalności. Nie możesz dowolnie nazwać swojej firmy. Zobacz, jakie są zasady dotyczące nazwy działalności.

Nazwa działalności jednoosobowych

Jedną z ważniejszych informacji o twojej działalności jest „firma”, czyli nazwa, pod jaką figurujesz w rejestrze. Firmą osoby fizycznej jest imię i nazwisko. Oznacza to, że firma (nazwa) podana przy rejestracji w CEIDG musi zawierać co najmniej twoje imię i nazwisko – np. Jan Kowalski. Możliwe jest dodanie do firmy innych elementów, np. określających profil działalności – np. Jan Kowalski dorabianie kluczy. Możliwe jest dodanie również nazwy fantazyjnej – np. Jan Kowalski – Czarna Perła.

Dobrze zastanów się nad wyborem nazwy. Możesz figurować w CEIDG tylko pod jednym wpisem. Nie ma możliwości, aby jeden przedsiębiorca wpisał się do CEIDG kilkakrotnie pod innymi firmami (nazwami). Jest to kłopotliwe w przypadku umieszczania w firmie nazw określających profil działalności, jeżeli wykonujesz różne, często nieuzupełniające się jej rodzaje – np. Jan Kowalski, dorabianie kluczy, usługi prawne, czy Jan Kowalski usługi dentystyczne, mechanika samochodowa.

We wniosku CEIDG możesz również podać skróconą nazwę działalności. Nazwa skrócona nie musi zawierać imienia i nazwiska. Odwołując się do wcześniejszych przykładów nazwą skróconą firmy Jan Kowalski – Czarna Perła może być samo określenie fantazyjne – Czarna Perła.

Dane na fakturach i rachunkach w przypadku jednoosobowej działalności gospodarczej muszą zawierać m.in. twoje imię i nazwisko. Nie możesz zatem posługiwać się na nich nazwą skróconą, jeżeli nie ma w niej twojego imienia i nazwiska.

Nazwa spółki cywilnej

W sytuacji, gdy współnikami spółki są osoby fizyczne, nazwa spółki cywilnej powinna zawierać co najmniej imiona i nazwiska wszystkich współników wraz z dodaniem nazwy „spółka cywilna”, bądź skrótu s.c.

Nazwa spółek rejestrowanych w KRS

W przypadku spółek wpisanych do KRS w zależności od rodzaju spółki obowiązują inne zasady. Jedną z nich jest konieczność podania formy prawnej na końcu nazwy (np. spółka jawna, spółka z o.o., S.A.).

Poniżej przykłady nazw przy założeniu, że współnikami są trzy osoby – Kowalska, Nowak i Zajac.

W przypadku **spółki jawnej** w nazwie musi się znaleźć nazwisko co najmniej jednego współnika. *Kowalska, Nowak, Zajac sp. j., Kowalska sp. j. Kowalska zakład fryzjerski sp.j.*

W przypadku **spółki partnerskiej** w nazwie musi znaleźć się nazwisko co najmniej jednego współnika, a jeżeli nazwiska wszystkich współników nie są uwzględnione, również dopisek „i partner” albo „i partnerzy”. *Radcowie prawni Kowalska i partnerzy, Tłumacze przysięgli Kowalska, Nowak i partner*

Uwaga: spółkę partnerską mogą tworzyć wyłącznie przedstawiciele wolnych zawodów.

W przypadku **spółki komandytowej i komandytowo-akcyjnej** w nazwie musi znaleźć się nazwisko komplementariusza (podmiotu odpowiedzialnego całym majątkiem za zobowiązania spółki). Jeżeli komplementariuszem jest spółka – należy podać jej pełną nazwę wraz z formą prawną. *Zajac usługi poligraficzne sp. k., Kowalska i Zajac hurtownia tkanin s.k.a.,* a jeżeli

komplementariuszem jest spółka z. o.o. „Czarna Perła” to firma spółki komandytowej albo komandytowo akcyjnej to przykładowo *Hurtownia tkanin Czarna Perła spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.*

Jeśli twój biznes to **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością albo spółka akcyjna**, nazwa nie musi zawierać nazwisk albo nazw udziałowców/akcjonariuszy – nazwa jest co do zasady dowolna.

Nazwy zastrzeżone i wprowadzające w błąd

Używanie niektórych członów nazw jest zastrzeżone wyłącznie dla podmiotów, które świadczą usługi w określonym zakresie. Przykładem są np. wyrazy „bank”, „towarzystwo ubezpieczeń”, „klinika”.

Nazwa przedsiębiorstwa nie może również wprowadzać w błąd co do zakresu działalności.

Nie możesz się również podszywać pod innego przedsiębiorcę. Działając na tym samym rynku, np. sprzedając towary o takich samych funkcjach (przykładowo napoje gazowane), nowy przedsiębiorca nie może oznaczyć swojej firmy jako Coca-Cola czy Pepsi.

Badanie dostępności firmy

Przed rozpoczęciem działalności warto sprawdzić, czy nazwa firmy którą wybrałeś nie jest już używana przez inną firmę polską lub zagraniczną. W tym celu powinieneś sprawdzić dostępność rejestrową znaku towarowego (nazwy firmy). Jeżeli po sprawdzeniu dostępności firmy wystąpiła kolizja-konflikt (wynik jest negatywny) oznacza to, że nazwa jest już używana i zarejestrowana przez inny podmiot. Dla bezpieczeństwa swojej działalności gospodarczej powinieneś wybrać zupełnie nową nazwę albo ją zmienić.

- sprawdź dostępność nazwy w Urzędzie Patentowym

Możesz również skorzystać z pomocy rzecznika patentowego, który zawodowo zajmuje się min. sprawami zdolności rejestrowej znaków towarowych.

Polskie rejestry (KRS, CEIDG)

Jeśli chcesz się dowiedzieć, czy są już zarejestrowane firmy o takiej samej lub podobnej nazwie do twojej oraz ile takich firm jest w polskich rejestrach działalności gospodarczej, sprawdź bazie KRS lub w CEIDG.

25.

26.

27.

28.

29. Wybór kodu PKD

Przy rejestracji firmy będziesz musiał podać, jaki będzie obszar działalności twojej firmy. W tym celu musisz ustalić właściwy kod PKD (Polska Klasyfikacja Działalności). PKD ma strukturę wielopoziomową – od ogólnych sekcji, jak rolnictwo, budownictwo, transport, handel hurtowy, do najbardziej szczegółowych podklas.

Kod podaje się przy rejestracji firmy dla celów statystycznych. Od rodzaju działalności mogą zależeć inne obowiązki: np. określona forma prawna, rodzaj opodatkowania, obowiązek stosowania kas fiskalnych czy rejestracji VAT.

Jak ustalić kod PKD

Na biznes.gov.pl dostępna jest wyszukiwarka kodów PKD

Dzięki niej łatwo odnajdziesz kod dla swojej działalności.

Obowiązek posługiwania się kodami PKD dotyczy zarówno osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą (wpis do CEIDG) jak i podmiotów objętych obowiązkiem wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS), czyli np. spółek, spółdzielni, fundacji.

Ile kodów muszą podać przy rejestracji firmy

Jeśli rejestrujesz działalność w CEIDG, podajesz jeden kod główny – przeważająca działalność i kody działalności dodatkowej. Nie ma ograniczeń w liczbie kodów dodatkowych. Niektóre kody są zarezerwowane dla rolników lub spółek prawa handlowego. Pamiętaj, że w CEIDG powinny się znaleźć tylko te kody PKD, które faktycznie określają to, co robisz. Nie wpisuj tu kodów “na zapas”. Możesz je aktualizować w dowolnym momencie (w ciągu 7 dni od zmiany).

Jeśli rejestrujesz spółkę w KRS, możesz podać maksymalnie 10 kodów PKD (w tym jeden przedmiot przeważającej działalności na poziomie podklasy).

Kiedy muszą ustalić kod działalności

Określenie kodu prowadzonej działalności gospodarczej jest niezbędne na etapie składania wniosku o rejestrację firmy – powinieneś podać kody PKD podczas jego wypełniania. W przypadku CEIDG, we wniosku rozróżniono kod głównej działalności (przeważającej u danego przedsiębiorcy) oraz kody pozostałej działalności gospodarczej (inne czynności, które wykonuje przedsiębiorca, a które nie są jego główną działalnością).

W przypadku spółek rejestrowanych w KRS, kody PKD nie muszą być wpisane do umowy spółki. Wymagane jest jedynie wpisanie przedmiotu prowadzonej działalności gospodarczej (opisowo). Jednak wpisanie numeru PKD ułatwia i usprawnia sądowi ocenę zgodności złożonego wniosku o wpis do KRS z zapisami w umowie spółki.

Określenie kodów PKD we wniosku o wpis do CEIDG albo do KRS jest podstawą do nadania numeru REGON przez Urząd Statystyczny.

Pomoc w ustaleniu kodu PKD

Jeśli masz problem w ustaleniu właściwego kodu twojej działalności, możesz złożyć pisemny wniosek o wydanie informacji w tej sprawie do Urzędu Statystycznego w Łodzi. Wystarczy, że szczegółowo opiszysz przedmiot działalności, a urząd pomoże ci ustalić kod PKD.

Odpowiedź powinieneś uzyskać bez zwłoki, nie później niż w ciągu miesiąca (dwóch miesięcy w sprawach skomplikowanych)

Dowiedź się jakie są usługi Ośrodka Klasyfikacji i Nomenklatur Urzędu Statystycznego w Łodzi.

Zmiana kodów PKD

Możesz rozszerzyć zakres działalności (dodając nowe kody), zawęzić zakres (wykreślając kody), bądź zgłosić zmianę profilu działalności (przez zmianę kodu wiodącej działalności bądź zmianę kodów pozostałej działalności). Zmiana danych w CEIDG nie wiąże się z żadnymi kosztami.

Zgłoszenie zmian kodu PKD w rejestrze KRS nie musi być poprzedzone zmianą umowy spółki, aktu założycielskiego czy statutu, o ile przedmiot działalności danej spółki wynika ze wskazanych dokumentów.

30. Adres firmy, siedziba przedsiębiorcy, miejsce prowadzenia działalności

Decyzję odnośnie wskazania siedziby prowadzonej działalności gospodarczej musisz podjąć na etapie jej zakładania, ponieważ jest to jedna z kilku informacji, jakie musisz podać podczas rejestracji.

Uwaga! W trakcie wypełniania wniosku o wpis do CEIDG należy podać adres zamieszkania. Na tej podstawie ustala się właściwy urząd skarbowy. Jednak nie jest przechowywany w CEIDG oraz na wpisie - o ile nie wskażesz go dodatkowo jako adres prowadzenia działalności lub adres do doręczeń.

W zależności od wyboru formy prawnej, twoja decyzja będzie miała wpływ na dalsze obowiązki:

- w przypadku rejestracji w KRS - na przynależność miejscową do właściwego urzędu skarbowego w zakresie rozliczeń podatkowych
- wskazany adres będzie musiał widnieć na wystawionych fakturach i rachunkach oraz w korespondencji kierowanej do Twoich kontrahentów
- będzie również upubliczniony w rejestrze (CEIDG albo KRS).

Miejscem prowadzenia działalności jest adres (nazwa ulicy, numer budynku, mieszkania) albo nietypowe miejsce (np. pawilon nr X w przejściu podziemnym pod ulicą Y na wysokości budynku o numerze Z, albo pawilon nr X w galerii handlowej Y przy ulicy Z).

Przedsiębiorca może mieć, oprócz głównego miejsca prowadzenia działalności, również miejsca dodatkowe.

Jeśli zakładasz firmę jednoosobową a twoja działalność wiąże się z częstymi zmianami miejsca jej wykonywania (usługi u klienta) lub ma charakter mobilny, nie musisz we wniosku rejestracyjnym CEIDG wskazywać adresu miejsca wykonywania działalności. Jedynym wpisanym adresem może być twój adres do doręczeń (nie musi być to twój adres zamieszkania).

Stałe miejsce wykonywania działalności wskazujesz, jeśli posiadasz np. sklep.

W przypadku jednoosobowej działalności gospodarczej (CEIDG) bardzo często główny adres siedziby firmy jest taki sam, jak adres zamieszkania przedsiębiorcy.

Ważne! Prowadząc działalność w miejscu zamieszkania możesz wyznaczyć na ten cel cały lokal lub jego część. Możesz prowadzić działalność także w części lokalu np. pokoju. Zgodnie z interpretacjami organów podatkowych, wydatki związane z utrzymaniem i eksploatacją mieszkania możesz zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów **jedynie w przypadku, gdy posiadany lokal, jako całość lub wyodrębnione w tym lokalu pomieszczenie służy tylko i wyłącznie dla celów prowadzonej działalności gospodarczej i jednocześnie nie służy celom osobistym.**

W sytuacji, gdy pomieszczenie jest wykorzystywane na cele prywatne, a jedynie dodatkowo używane jest w prowadzonej działalności gospodarczej, wydatki związane z posiadaniem takiego pomieszczenia mają charakter osobisty i nie mogą być zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

Adres do doręczeń, zmiany od 30 kwietnia 2018 roku

Nowe przepisy o CEIDG wprowadziły zmiany dotyczące adresu przedsiębiorcy. Ograniczono zakres danych adresowych wpisywanych do CEIDG wyłącznie do adresu do doręczeń, a także adresu stałego miejsca wykonywania twojej działalności (o ile takie miejsce posiadasz). Jeśli twoja działalność wiąże się z częstymi zmianami miejsca jej wykonywania (usługi u klienta) lub

ma charakter mobilny, nie musisz we wniosku rejestracyjnym wskazywać adresu miejsca wykonywania działalności. Jedynym wpisanym adresem może być twój adres do doręczeń (nie musi być to twój adres zamieszkania).

Zmiana adresu

Pamiętaj, że w przypadku CEIDG zmiana miejsca prowadzenia działalności jest bardzo prosta. Wystarczy dokonać odpowiednich zmian we wpisie do CEIDG. Zmiana nie podlega opłacie.

O czym trzeba pamiętać, wskazując siedzibę (miejsce prowadzenia działalności)?

Jeżeli prowadzisz działalność w cudzym lokalu (np. wynajętym mieszkaniu), musisz mieć zgodę właściciela na prowadzenie działalności. Wynika to z faktu, że lokal przeznaczony na cele działalności gospodarczej jest obłożony wyższym podatkiem od nieruchomości.

Jeżeli jako siedzibę wskażesz lokal, do którego nie masz prawa, albo właściciel nie wyraził zgody na prowadzenie w nim działalności, może to być nawet podstawą do wykreślenia wpisu z rejestru. Urząd skarbowy może z kolei zakwestionować wszystkie wydatki poniesione w związku z bezprawnym użytkowaniem lokalu na potrzeby prowadzonej działalności.

Jeżeli jesteś przedsiębiorcą zarejestrowanym w CEIDG, wskazanie siedziby nie ma wpływu na właściwość urzędu skarbowego, do którego wpłacasz miesięczne zaliczki na podatek dochodowy oraz roczny PIT. Zawsze jest to urząd właściwy dla Twojego miejsca zamieszkania.

Ważne! Miejszem wykonywania działalności gospodarczej jest adres, a nie obszar. Zatem nie ma możliwości wskazania jako miejsca prowadzenia działalności: „Polska” albo „Unia Europejska” albo „cały kraj”. Miejsce wykonywania działalności nie powinno być utożsamiane z faktycznym miejscem świadczenia usług, ale z miejscem, gdzie przedsiębiorca podejmuje czynności administracyjne, gromadzi dokumentację podatkową, umowy z kontrahentami i inne dokumenty. Nawet, jeżeli usługi są świadczone w siedzibie innej firmy (np. wykonawca X zobowiązuje się w umowie, że będzie świadczył usługi w siedzibie formy Y), to nie jest to siedziba przedsiębiorcy/miejsce wykonywania działalności.

Przedsiębiorca może wskazać wiele adresów pod którymi prowadzi działalność gospodarczą. Wyjątkiem od podawania pełnego adresu miejsca prowadzenia działalności jest nietypowe miejsce prowadzenia działalności – np. nr stanowiska w hali targowej, przejściu podziemnym itp.

Wskazując siedzibę, musisz pamiętać o kilku kwestiach

Nie zawsze siedziba jest tam, gdzie faktycznie wykonujesz czynności.

Jeżeli świadczysz usługi na podstawie umowy z innym przedsiębiorcą w miejscu A, to prawie na pewno miejsce A nie jest siedzibą twojej działalności (jest siedzibą działalności przedsiębiorcy, z którym zawierasz umowę).

Bardzo często formalna (wskazywana w CEIDG) siedziba przedsiębiorcy to miejsce, w którym w ogóle nie świadczy on usług, np. jego mieszkanie, mieszkanie rodziców, wirtualne biuro.

W takim przypadku siedziba to miejsce, gdzie jako przedsiębiorca dokonujesz czynności organizacyjnych, z tego miejsca zamawiasz niezbędny towar, obliczasz podatek, wypełniasz deklaracje podatkowe czy przechowujesz firmowe dokumenty, jak umowy czy faktury.

Jeśli twój pracownik zatrudniony w firmie wykonuje prace zdalnie, to miejsce, w którym ją świadczy, nie jest miejscem prowadzenia działalności. Nie ma potrzeby również zgłaszania dodatkowego miejsca prowadzenia działalności.

Nieodpłatne udostępnienie lokalu

Jeżeli członek twojej najbliższej rodziny nieodpłatnie udostępnia Ci lokal dla celów prowadzenia działalności gospodarczej, nie nakłada to na ciebie dodatkowych obowiązków. Za członka najbliższej rodziny są uważane osoby wymienione jako I i II grupa podatkowa w ustawie o podatku od spadków i darowizn. W praktyce członkami najbliższej rodziny nie są np. dalsi kuzyni oraz rodzina macochy i ojczyma.

Jeżeli otrzymujesz prawo do nieodpłatnego wykorzystywania lokalu na cele prowadzonej działalności gospodarczej od osoby niespokrewnionej, np. koleżanki – prawo podatkowe twoją oszczędność traktuje jako przychód z działalności gospodarczej. Musisz oszacować wartość takiej umowy – tzn. ile należałoby zapłacić, gdyby lokal miał być wynajęty. Ta kwota stanowi Twój przychód i podlega opodatkowaniu.

To generalna zasada podatkowa, która stanowi, że jeżeli przedsiębiorca otrzyma coś nieodpłatnie, to musi to wycenić zgodnie z wartością rynkową i uznać za przychód podlegający opodatkowaniu.

Jaki adres wskazywać na rachunku i fakturze?

Na fakturze powinien być podawany adres siedziby działalności gospodarczej podatnika zgodny z dokonany zgłoszeniem identyfikacyjnym na formularzu VAT-R. W przypadku osób fizycznych będzie to zatem adres zamieszkania. Jeżeli jednak osoba fizyczna nie prowadzi działalności gospodarczej w miejscu zamieszkania i posiada główne miejsce prowadzenia działalności (wskazane w zgłoszeniu dla potrzeb identyfikacji podatkowej), w fakturze powinien być podawany adres tego głównego miejsca prowadzenia działalności.

Jeżeli firma zarejestrowana w CEIDG nie ma wpisanego stałego miejsca wykonywania działalności gospodarczej, to na fakturze wpisuje się miejsce zamieszkania przedsiębiorcy. Miejsce zamieszkania podatnika jest wykorzystywane przez urzędy skarbowe do celów podatkowych i decyduje o tym, który urząd skarbowy jest właściwy.

Miejsce przechowywania dokumentów

Ważnym punktem w rejestracji działalności w CEIDG jest wskazanie miejsca przechowywania dokumentów. Adres też może być inny niż adres prowadzenia działalności, czy siedziby biura rachunkowego.

Obowiązkowy tytuł prawny

Przedsiębiorca jest obowiązany posiadać tytuł prawny do nieruchomości, których adresy podlegają wpisowi do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Tytuł ten nie podlega dołączeniu do wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, ale powinien być przedstawiany organowi ewidencyjnemu na jego wezwanie.

Tytułem prawnym do nieruchomości może być: prawo własności (współwłasności) nieruchomości lub lokalu mieszkalnego, prawo użytkowania wieczystego gruntu wraz z prawem własności budynków, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, dzierżawa, najem lub użyczenie.

Dokumentem potwierdzającym posiadanie tytułu prawnego może być umowa sprzedaży (w formie aktu notarialnego), wypis z księgi wieczystej, akt własności ziemi, decyzja administracyjna czy też umowa w formie pisemnej: dzierżawy, najmu lub użyczenia.

telefon

Planujesz rejestrację firmy jednoosobowej, ale potrzebujesz pomocy? Zadzwoń pod numer 801 055 088 lub 22 765 67 32 i skorzystaj z pomocy konsultantów przy rejestracji firmy.

Zakładanie firmy przez telefon – jak to zrobić?

Jak skorzystać z telefonicznej rejestracji?

- Zadzwoń pod numer **801 055 088** lub **22 765 67 32** i połącz się z konsultantem. Infolinia dostępna jest w dni powszednie od 8:00 do 16:00. Koszt połączenia jest uzależniony od taryfy Twojego operatora
- Podaj wszystkie dane niezbędne do wypełnienia wniosku rejestracyjnego. Konsultant wprowadzi dane do systemu Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG). Jeśli masz pytania dotyczące zasad rejestracji firmy, konsultant pomoże ci wyjaśnić wszystkie wątpliwości
- Po zakończeniu rozmowy z konsultantem, otrzymasz SMS z numerem twojego wniosku. Zachowaj ten numer
- Udaj się do dowolnego urzędu gminy i podaj numer wniosku, który otrzymałeś w SMS-ie. Urzędnik odszuka, wydrukuje twój wniosek i przedłoży do podpisu. Pamiętaj, żeby zabrać ze sobą dowód tożsamości

Uwaga! Możesz także zarejestrować się w serwisie CEIDG i po wypełnieniu wniosku przez telefon podpisać go elektronicznie, bez konieczności wizyty w urzędzie. Jak to zrobić? Po rozmowie z konsultantem otrzymasz na swoją skrzynkę mailową wypełniony i gotowy do podpisu wniosek w pliku w formacie xml. Z wykorzystaniem profilu zaufanego, bankowości internetowej lub podpisu elektronicznego możesz zalogować się do systemu CEIDG, zaimportować wniosek i podpisać elektronicznie. Możesz także zaimportować otrzymany plik xml wniosku bez logowania w CEIDG i dokonać w nim zmian.

Jeśli chcesz zaimportować swój wniosek do serwisu CEIDG, na stronie rejestracji firmy w sekcji „Wstępne przygotowanie danych” zaznaczasz punkt „Na podstawie pliku”. Następnie klikasz „Wybierz plik”, odszukujesz i zaznaczasz właściwy plik wniosku np. na swoim komputerze. Plik zostanie zaimportowany.

Jeśli chcesz, żeby telefoniczna rejestracja twojej działalności przebiegła sprawnie, przed połączeniem z konsultantem przygotuj informacje dotyczące firmy, takie jak m.in.: forma opodatkowania, przedmiot działalności (kod PKD), nazwa firmy.

Zalety telefonicznej rejestracji firmy

Jakie są zalety korzystania z telefonicznej rejestracji firmy?

- nie musisz samodzielnie wypełniać papierowego wniosku – zrobi to za ciebie konsultant
- nie musisz posiadać dostępu do internetu ani rejestrować się w serwisie CEIDG, żeby założyć firmę „na odległość”
- jeśli masz wątpliwości, w każdym momencie możesz przerwać telefoniczne wypełnianie wniosku i skontaktować się ponownie w dogodnym dla ciebie terminie z konsultantem i dokończyć proces rejestracji.
- w całym procesie wypełniania wniosku towarzyszy ci konsultant, który od razu wyjaśni wszystkie twoje wątpliwości dotyczące zakładania firmy

- firma będzie zarejestrowana dopiero po podpisaniu przez Ciebie wniosku np. w urzędzie gminy. Możesz to zrobić w dowolnym momencie, a do tego czasu informacje w twoim wniosku możesz skorygować przez telefon lub w serwisie CEIDG
- z wykorzystaniem profilu zaufanego, bankowości internetowej lub podpisu elektronicznego, przygotowany przez telefon wniosek możesz zaimportować do CEIDG i podpisać elektronicznie, bez konieczności wizyty w urzędzie

32. Założenie firmy przez bankowość elektroniczną

Korzystasz z bankowości internetowej i myślisz o założeniu własnej firmy? Nie musisz odwiedzać urzędu, żeby ją zarejestrować. Od stycznia 2018 roku wybrane banki umożliwiają rejestrację działalności przez bankowość elektroniczną.

Usługę oferują:

- PKO BP (serwis iPKO)
- mBank
- ING

Procedura rejestracji odbywa się w formie elektronicznej i bez konieczności wizyty w urzędzie. Rejestracja firmy przez bank jest bezpłatna!

Jak zarejestrować firmę przez serwis bankowości elektronicznej?

Formalności związane z założeniem firmy przez bank najszybciej załatwisz jeśli jesteś klientem banku i posiadasz dostęp do serwisu bankowości elektronicznej. mBank umożliwia założenie firmy również osobom, które nie mają konta w mBanku. Proces jest wtedy dłuższy - ze względu na konieczność odwiedzenia placówki mBanku lub zamówienia kuriera w celu podpisania dokumentów i potwierdzenia tożsamości.

Nie martw się o formalności, bank wyposaży cię we wszystkie narzędzia niezbędne do rejestracji firmy, takie jak: dostęp do bankowości elektronicznej, formularz rejestracji firmy oraz Profil Zaufany, dzięki któremu podpiszesz wniosek i który pozwoli ci załatwiać w przyszłości inne sprawy twojej firmy.

W skrócie, procedura rejestracji firmy przez bank wygląda następująco:

1. Uzyskaj dostęp do serwisu bankowości elektronicznej swojego banku.
2. Przejdź do formularza rejestracji firmy w serwisie bankowości elektronicznej twojego banku. Specjalny kreator podpowie ci, jak prawidłowo wypełnić wniosek. Dowiesz się również, jak założyć Profil Zaufany (albo potwierdzić, jeśli już go posiadasz), którym podpiszesz wniosek o rejestrację. Jeśli napotkasz na problemy, skorzystaj z pomocy infolinii swojego banku.
3. Podpisz wniosek Profilem Zaufanym i wyślij. Otrzymasz potwierdzenie o skutecznym złożeniu wniosku oraz aktualnym statusie.

Uwaga! Rejestrując firmę przez bank, nie możesz załączyć wniosku o zastosowanie opodatkowania w formie karty podatkowej (PIT-16). Wniosek możesz złożyć za pośrednictwem biznes.gov.pl albo przy składaniu wniosku rejestracyjnego do CEIDG.

Zarejestrowałem firmę i co dalej?

Pamiętaj, że po rejestracji firmy w banku będziesz miał jeszcze kilka ważnych obowiązków. W tym m.in.:

- zgłoszenie do ZUS
- zgłoszenie VAT (jeśli będziesz podatnikiem VAT)
- rejestracja kasy fiskalnej (jeśli będziesz z niej korzystał)
- zgłoszenie działalności regulowanej (jeśli Twoja działalność tego wymaga)

33. Profil Zaufany i podpis elektroniczny – podpisywanie dokumentów wysyłanych przez internet do urzędów

Chcesz załatwić sprawę urzędową przez internet za pośrednictwem biznes.gov.pl albo innego serwisu administracji? Żeby to zrobić musisz potwierdzić swoją tożsamość i podpisać elektronicznie wniosek wysyłany do urzędu.

Możesz to zrobić korzystając z:

- Profilu Zaufanego (pamiętaj, że służy on tylko do kontaktów z administracją)
- kwalifikowanego podpisu elektronicznego

Profil Zaufany

Co to jest Profil Zaufany?

To darmowe narzędzie, którym potwierdzisz swoją tożsamość w internecie (PESEL). Działa jak podpis elektroniczny i jest alternatywą dla płatnego podpisu kwalifikowanego. Nie musisz już drukować, podpisywać i skanować dokumentów. Wystarczy, że podpiszesz je Profilem Zaufanym w internecie.

Jak go założyć

Profil Zaufany możesz założyć na dwa sposoby.

1. Serwis Profilu Zaufanego

- załóż konto w serwisie pz.gov.pl
- znajdź punkt potwierdzający
- potwierdź Profil Zaufany w punkcie potwierdzającym
- jeśli posiadasz kwalifikowany podpis elektroniczny, Profil możesz potwierdzić tym podpisem

Punkt potwierdzający – (banki, urzędy – również za granicą) miejsce, gdzie osobiście potwierdzisz Profil Zaufany za pomocą dowodu osobistego lub paszportu.

2. Internetowe konto bankowe

- Profil Zaufany załóż przez konto w twoim banku (platforma Envelo.pl, ING, Inteligo, Millennium, Banku Pekao, PKO BP, BZ WBK, mBank, Alior Bank)
- nie musisz już nic potwierdzać, bank sam przekaże twoje dane do serwisu pz.gov.pl

Termin ważności

Twój Profil Zaufany ważny jest 3 lata. Po upływie tego czasu możesz przedłużyć jego ważność na kolejne 3 lata.

Jak go używać

Kiedy składasz wniosek do urzędu, zawsze musisz go podpisać. Przez internet możesz to zrobić właśnie za pomocą Profilu Zaufanego albo konta bankowego (jeśli potwierdziłeś Profil Zaufany bankowością online).

Przy pomocy Profilu Zaufanego załatwisz większość spraw dotyczących firmy (m.in. rejestracja działalności, zgłoszenie VAT przez CEIDG), zmiany danych, sprawy w ZUS, rejestracja kasy fiskalnej)

Korzystanie z Profilu Zaufanego potwierdzonego bankowością przy załatwianiu spraw na biznes.gov.pl

Jeśli potwierdziłeś Profil Zaufany przez bankowość internetową, zawsze powinieneś logować się za pośrednictwem swojego serwisu bankowości online, z którym powiązałeś swój profil. Tak więc, logując się np. do na biznes.gov.pl, po wybraniu sprawy, którą chcesz załatwić, na stronie logowania wybierasz Profil Zaufany, a następnie klikasz ikonę swojego serwisu bankowości internetowej i logujesz się przez stronę swojego banku.

Tak samo postępujesz, gdy po wypełnieniu wniosku podpisujesz go Profilem Zaufanym i zostajesz przekierowany na stronę Profilu Zaufanego.

Czego nie podpiszesz Profilem Zaufanym

Pamiętaj, że Profilem Zaufanym:

- nie podpiszesz deklaracji i informacji podatkowych (złożysz je w serwisie [e-Deklaracje](#), nie musisz mieć Profilu Zaufanego)
- nie zamkniesz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
- nie dokonasz zmian w KRS, jeśli spółka nie była zarejestrowana online

Bezpieczeństwo

Pamiętaj, że Profil Zaufany jest tylko twój i nie możesz go nikomu udostępnić. Zawiera on twoje dane, w tym najważniejszą – numer pesel.

Podanie komuś dostępu do twojego Profilu Zaufanego można porównać z udostępnieniem komuś twojego konta w banku. Lepiej tego nie robić.

PESEL

Cudzoziemcy, którzy mają status uchodźcy albo zezwolenie na pobyt stały mogą się zameldować i otrzymać numer PESEL.

Jeśli nie mogą się zameldować (nie spełniają wymogów uzyskania meldunku w Polsce), to powinni złożyć wniosek. W uzasadnieniu wniosku wpisuje się podstawę prawną albo np. obowiązek urzędowy, który wymaga posiadania PESEL (np. wysyłanie w formie elektronicznej sprawozdania finansowego spółki).

PESEL uzyskasz:

- w urzędzie gminy właściwym dla twojego miejsca zameldowania (tam gdzie jesteś albo chcesz się zameldować)
- w urzędzie gminy, na terenie której jest siedziba twojego pracodawcy — jeśli nie możesz się zameldować
- w Urzędzie Dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy (ul. Nowogrodzka 43) — jeśli nie pracujesz albo twój pracodawca ma siedzibę za granicą Polski

Podpis kwalifikowany (elektroniczny)

Co to jest

To Twój podpis w formie elektronicznej. Składasz go za pomocą specjalnego urządzenia (np. tokena). Jest płatny (w odróżnieniu od Profilu Zaufanego)

Do czego służy

Podpisem kwalifikowanym podpiszesz dokumenty w formie elektronicznej:

- potrzebne w komunikacji z administracją
- firmowe
- prywatne

Skąd go wziąć

Podpis kwalifikowany możesz kupić u jednego z dostawców. Listę firm w Polsce znajdziesz na [stronie NCCert](#). Możesz też skorzystać z e-podpisu wydanego przez kwalifikowane podmioty w dowolnym kraju UE.

Cena zależy od:

- dostawcy, którego wybierzesz
- okres ważności certyfikatu
- rodzaju urządzenia do składania podpisu (czytnik kart usb, token usb lub pcmcia)

34. Rejestracja firmy przez pełnomocnika

Przed założeniem firmy możesz ustanowić pełnomocnika do zarejestrowania firmy. Jeżeli jest to pełnomocnictwo tylko do złożenia wniosku – do rejestracji w CEIDG albo KRS, to po zarejestrowaniu firmy pełnomocnictwo przestaje obowiązywać.

Pełnomocnik do rejestracji firmy jednoosobowej (w CEIDG)

Możesz ustanowić pełnomocnika tylko do zarejestrowania działalności gospodarczej.

Pełnomocnictwo:

- musi być na piśmie
- powinno być opłacone (opłata skarbową 17 zł)

Zwolnienie z opłaty skarbowej jest możliwe tylko w przypadku reprezentowania członków najbliższej rodziny, dlatego warto w treści wskazać stopień pokrewieństwa (np. mąż, brat, córka). Wyeliminuje to wątpliwości co do obowiązku uiszczenia tej opłaty.

Ustanowiony pełnomocnik może zarejestrować działalność w Twoim imieniu. W tym przypadku firmę trzeba rejestrować bezpośrednio w urzędzie gminy. Pełnomocnik nie może zarejestrować firmy jednoosobowej w CEIDG przez internet.

Jeśli chcesz, to może on dalej pełnić funkcję pełnomocnika. Trzeba wtedy wpisać dane pełnomocnika podczas wypełniania formularza CEIDG-1 (przy rejestracji firmy jednoosobowej).

Możesz także ustanowić prokurenta.

Pełnomocnik do rejestracji spółki (w KRS)

Do zarejestrowania spółki w sądzie rejestrowym (KRS), tj. do złożenia wniosku o rejestrację, spółki mogą ustanowić pełnomocnika - **ale tylko tzw. pełnomocnika profesjonalnego** czyli:

- radcę prawnego
- adwokata

Jeżeli pełnomocnictwo złożono drogą elektroniczną, w ramach systemu S24 (służy do rejestracji spółek przez internet), to sąd może wezwać spółkę do przedstawienia oryginału tego pełnomocnictwa.

Kto może ustanowić pełnomocnika do rejestracji firmy w KRS?

Spółki osobowe. W ich przypadku ustanowić pełnomocnika do rejestracji firmy może:

- każdy wspólnik samodzielnie
- wszyscy wspólnicy łącznie

Jeżeli każdy wspólnik udzieli osobno pełnomocnictwa do zarejestrowania spółki i każdy z nich złoży wniosek o wpis do KRS, to uwzględniony zostanie wniosek najwcześniej złożony.

Spółki kapitałowe W ich przypadku ustanowić pełnomocnika do rejestracji firmy mogą: wszyscy członkowie zarządu łącznie (decyzja musi być jednomyślna)

KWALIFIKACJE - INTELIGENTNY ROZWÓJ
szkolenia i doradztwo
ARKADIUSZ BAJDA